

سرعت‌گیر متروی تهران

تبخیر بارانه‌های ارزی

به‌طوری‌که شاخص قیمت گوشت قرمز و گوشت ماکیان، که نهاده‌های دامی آنها از تخصیص ارز با نرخ...

صفحه ۲

هر منطقه آزاد، یک قطب اقتصادی

دکتر سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی در این نشست گفت: مناطق آزاد ایران آزاد نیست...

صفحه ۴

ابزار ناکارآمد ارزان‌سازی

سیاستی که طی سال‌های گذشته در قالب طرح‌های متعدد تعزیراتی اجرا شده، اما نه تنها...

صفحه ۶

سرعت‌گیر متروی تهران

کریم حسن پور - توسعه پایدار حمل‌ونقل عمومی، به‌ویژه مترو، باید در جهت ایجاد تعادل میان رشد شهری، حفاظت از محیط‌زیست، رفاه اجتماعی و حکمرانی شهری شکل بگیرد، با این حال نتایج مطالعات تیم دانشگاهی درباره چالش‌های حمل‌ونقل عمومی در کلان‌شهرها که در بیست‌تین کنفرانس بین‌المللی مهندسی حمل‌ونقل و ترافیک ارائه شد.

عوامل باید نوسازی ناوگان، مدیریت یکپارچه، توسعه فناوری‌های هوشمند و اصلاح ساختار مدیریتی شکل بگیرد. به‌طور مثال، تفکیک میان شرکت ساخت مترو و شرکت بهره‌برداری یکی از چالش‌های مدیریتی است که با اصلاح ساختار سازمانی می‌تواند بهبود یابد.

آیا BRT قابل حذف‌شدن است؟

پژوهش مورد بررسی بعدی در این پتل، به ارزیابی امکان جایگزینی سیستم اتوبوس تندرو با یک سامانه ریلی معلق در یکی از کریدورهای پرترافیک تهران اختصاص داشت. مساله اصلی این مطالعه از این فرض آغاز می‌شود که با وجود توسعه گسترده خطوط اتوبوس تندرو در سال‌های گذشته، این سیستم نتوانسته به‌طور کامل اهداف کاهش ترافیک را محقق کند و حتی در برخی محورهای شهری، به‌دلیل اختصاص یک باند از معابر به حرکت اتوبوس‌ها، خود به عاملی برای ایجاد گلوگاه‌های ترافیکی تبدیل شده‌است.

از این رو، پژوهشگران تلاش کردند بررسی کنند آیا گذار به یک سیستم ریلی معلق می‌تواند ضمن حفظ ظرفیت حمل‌ونقل عمومی، جریان ترافیک عمومی را نیز روان‌تر کند. تمرکز اصلی مطالعه بر ناکارآمدی نسبی برخی خطوط BRT در شرایط فعلی تهران، به‌ویژه در کریدورهایی با تداخل بالا و محدودیت فضای برای توسعه زیرساخت‌های جدید بود. بر این اساس، ایده اصلی مقاله آزادسازی باند اختصاصی BRT و انتقال حمل‌ونقل عمومی به یک سیستم معلق با اشغال حداقل فضای مطرح شد. برای آزمون این فرضیه، از شبیه‌سازی میکروسکوپی مبتنی بر نرم‌افزار SUMO استفاده شد و مطالعه موردی بر خط سه BRT در بزرگراه بسیج متمرکز بود. در این مدل، سناریوهای مختلف شامل وضعیت موجود، حذف BRT، جایگزینی با سیستم معلق ۱۰ دقیقه کاهش می‌یابد، سرعت متوسط افزایش پیدا می‌کند و شاخص‌های تداخل ترافیکی تا حدود ۷۸ درصد کاهش می‌یابد. از منظر زیست‌محیطی نیز حذف اتوبوس‌های دیزلی می‌تواند انتشار آلاینده‌هایی مانند CO و CO₂ را تا حدود ۳۳ درصد کاهش دهد. همچنین تحلیل اقتصادی نشان‌دهنده پروژه در افق ۱۵ ساله قابلیت بازگشت سرمایه دارد و می‌تواند در قالب مراحل مختلف اجرا شود، با این حال کارشناسان در این پتل تأکید کردند این نتایج نیازمند بررسی‌های دقیق‌تر است.

مهم‌ترین نقد مطرح‌شده، تفاوت کارکردی میان BRT و سیستم‌های ریلی است. این دو مد در سطوح متفاوتی از شبکه عمل می‌کنند و معمولاً مکمل یکدیگر هستند، نه جایگزین مستقیم. در اغلب شهرهای جهان، ساختار حمل‌ونقل عمومی بر اساس یک شبکه سلسله‌مراتبی طراحی می‌شود که در آن اتوبوس‌ها نقش تغذیه‌کننده داشته، BRT در کریدورهای میانی و سیستم‌های ریلی در کریدورهای اصلی فعالیت می‌کنند. پرسش مهم دیگر، پیامدهای آزادسازی یک باند برای خودروهایی شخصی است. تجربه شهرهای مختلف نشان می‌دهد افزایش ظرفیت شبکه برای خودرو، اغلب به رشد تقاضا برای سفر با خودروی شخصی منجر می‌شود؛ پدیده‌ای که در ادبیات برنامه‌ریزی حمل‌ونقل به «تقاضای القایی» شناخته می‌شود. در شرایطی مانند تهران که هزینه استفاده از خودرو نسبتاً پایین است و بارانه سوخت وجود دارد، این خطر بیشتر است که شهروندان به‌جای تغییر رفتار، وابستگی خود به خودرو را افزایش دهند و آثار مثبت اولیه پروژه در بلندمدت از بین برود. از سوی دیگر، جایگاه موتوربیل در ساختار حمل‌ونقل شهری نیز محل بحث است. در بسیاری از کلان‌شهرها، موتوربیل بیشتر نقش مکمل یا گردشگری دارد و ستون فقرات سیستم حمل‌ونقل همچنان بر مترو و اتوبوس استوار است. همچنین برخی متخصصان حوزه شهرسازی معتقدند سیستم‌های معلق می‌توانند با ایجاد مزاحمت بصری، لرزش و کاهش کیفیت محیط شهری، پیامدهای اجتماعی و کالبدی قابل‌توجهی داشته‌باشند.

یکی از چالش‌های اصلی در شبکه متروی ایران و به‌ویژه تهران، وابستگی شدید مترو به منابع دولتی است؛ به‌گونه‌ای که حتی بودجه شهرداری‌ها نیز در بسیاری از موارد تنها کفاف خرید تعداد محدودی واگن یا اجرای بخش‌های کوچک از خطوط را می‌دهد. از سوی دیگر، بخش مهمی از منابع مالی شهرداری‌ها نیز از محل فروش تراکم تأمین می‌شود؛ روشی که نه تنها پایدار است و نه با اهداف توسعه شهری سازگار. در مقابل، تجربه کشورهایی مانند ژاپن نشان می‌دهد که مترو صرفاً یک پروژه هزینه‌زا تلقی نمی‌شود، بلکه به‌عنوان یک دارایی شهری درآمدا تعریف می‌شود و از طریق مشارکت دولت و بخش خصوصی، منابع متنوعی برای آن ایجاد می‌شود.

نه‌تنها پروژه‌های جاری با مشکل مواجه می‌شوند، بلکه در پروژه‌های آینده نیز امکان بهبود وجود نخواهد داشت.

مساله دیگر اجرای مرحله‌ای و فازبندی خطوط مترو و در واقع جزیره‌ای بودن پروژه‌ها است. در بسیاری از شهرهای ایران، خطوط مترو به‌صورت فازبندی و به‌تدریج وارد بهره‌برداری می‌شوند. این موضوع موجب می‌شود عملکرد واقعی شبکه با پیش‌بینی‌های اولیه متفاوت شود و تقاضا، الگوی سفر و حتی کارایی اقتصادی خطوط دچار تغییر شود. این موضوع باعث می‌شود مدل‌های اولیه پیش‌بینی تقاضا و عملکرد شبکه دچار خطا شوند. کارشناسان معتقدند این موضوع یکی از عوامل کلیدی شکل‌گیری شکاف میان برنامه‌ریزی و بهره‌برداری است که باید به‌طور دقیق‌تری تحلیل شود.

چالش مهم دیگر پیش‌روی متروی تهران، ناهماهنگی میان نهادهای مختلف تصمیم‌گیری شهری است. تصمیمات مرتبط با کاربری زمین، توسعه شهری و زیرساخت‌های حمل‌ونقل در بسیاری از موارد به‌صورت جداگانه و بدون هماهنگی انجام می‌شود. این موضوع موجب می‌شود حتی اگر برنامه‌ریزی حمل‌ونقل در ابتدا منطقی باشد، در طول زمان عواملی نظیر تغییرات کاربری، کارایی آن کاهش یابد. برای مثال، ممکن است در شهر، توسعه کاربری‌های بزرگ مانند مراکز تجاری بدون هماهنگی با شبکه حمل‌ونقل عمومی انجام شود و این موضوع موجب برهم‌خوردن تعادل ترافیکی شود. نبود یک نظام هماهنگ در توسعه شهری می‌تواند کارایی سیستم مترو را کاهش دهد.

یکی از مهم‌ترین موضوعات در ساخت پروژه‌های مترو، تغییر شرایط در طول زمان اجرای پروژه‌های زیرساختی است. پروژه‌های مترو معمولاً طی سال‌های طولانی اجرا می‌شوند و در این فاصله، ساختار فضایی شهر، الگوهای ترافیک و حتی اولویت‌های سیاستگذاری تغییر می‌کنند. بنابراین برنامه‌ای که در زمان طراحی تدوین شده، ممکن است در زمان بهره‌برداری دیگر کارآمد نباشد؛ در واقع تقابلی میان برنامه‌های شهرسازی شهرداری با برنامه‌های حمل‌ونقل عمومی شهر شکل گرفته‌است که نمونه بارز آن را می‌توان، در بارگذاری جمعیتی در مناطقی از جمله منطقه ۲۲ مشاهده کرد که مستقل از نقشه ساخت خطوط و ایستگاه‌های مترو در پایتخت پیش‌رفت، بنابراین از دیگر چالش‌ها، تغییرات بلندمدت در ساختار شهری و توسعه فضای شهرها است. به‌عنوان نمونه، ممکن است در زمان طراحی پروژه، مناطق جدید شهری با تغییرات کاربری زمین در نظر گرفته نشده باشند، در حالی که این تحولات در طول زمان رخ می‌دهد و جایگاه مسافر را تغییر می‌دهد. علاوه بر این، خطا در پیش‌بینی تقاضای سفر یکی از چالش‌های مهمی است که کمتر موردتوجه قرار می‌گیرد. پیش‌بینی‌های اولیه درباره حجم سفر، ساعات اوج و الگوهای ترافیکی ممکن است با واقعیت تفاوت داشته‌باشد و این موضوع باعث ایجاد فاصله میان برنامه‌ریزی و بهره‌برداری می‌شود.

بنابراین، یکی از مهم‌ترین اقداماتی که باید با الگوپذیری از مدل‌های خارجی یعنی ژاپنی و فرانسوی جهت قابلیت تطبیق با ایران شکل بگیرد استفاده از مدل‌های تأمین مالی ترکیبی، قراردادهای مشارکتی عمومی-خصوصی و توسعه درآمدهای غیرعملیاتی است تا از این طریق بتوان وابستگی به بودجه‌دولت و حتی شهرداری را کاهش داد که این امر تنها با ایجاد ساختار اقتصادی یکپارچه و جذب سرمایه بخش خصوصی امکان‌پذیر می‌شود، البته در کنار این

در این مطالعات تأکید شد؛ متروی تهران با مجموعه‌ای از چالش‌های فنی، مدیریتی و اقتصادی مواجه است. فرسودگی ناوگان و تجهیزات، کمبود واگن نسبت به خطوط فعال و تأخیرهای مکرر در ایستگاه‌ها از مهم‌ترین مشکلات عملیاتی شبکه به‌شمار می‌رود که کارایی و ایمنی سیستم را تحت‌تأثیر قرار داده‌است. همچنین نقص در برخی سیستم‌های کنترلی و کمبود نیروی متخصص، کیفیت تصمیم‌گیری و بهره‌وری شبکه را کاهش داده‌است. شروع هم‌زمان چند پروژه به‌جای تمرکز بر تکمیل خطوط نیمه‌تمام نیز از دیگر عواملی عنوان شد که مانع از افزایش کارایی واقعی شبکه شده‌است. در کنار این موارد، وابستگی شدید به منابع دولتی و نبود منابع درآمدی پایدار، امکان افزایش ظرفیت و کاهش تأخیرها را محدود کرده‌است. در چنین شرایطی، شبکه متروی تهران به‌صورت «جزیره‌ای» شکل گرفته و مدیریت آن نیز به‌صورت جداگانه انجام می‌شود؛ موضوعی که از دید کارشناسان یکی از دلایل اصلی ناکارآمدی خطوط موجود است.

در مقابل، تجربه جهانی نشان می‌دهد موفقیت سیستم‌های ریلی شهری تنها به ساخت خطوط جدید محدود نمی‌شود، بلکه مدیریت یکپارچه، هماهنگی با توسعه شهری و ایجاد درآمد پایدار نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. در توکیو در ابتدا، ایجاد و بهره‌برداری از یک سیستم هماهنگ شهری عمل می‌کند و برنامه‌ریزی، تأمین مالی و بهره‌برداری در چارچوبی یکپارچه انجام می‌شود. این ساختار موجب افزایش نظم، بهره‌وری و کاهش تأخیرها شده‌است. همچنین وابستگی محدود به بودجه عمومی و استفاده از منابع متنوعی مانند فروش بلیت، بهره‌برداری از املاک و خدمات جانبی، پایداری اقتصادی این شبکه را تقویت کرده‌است.

در فرانسه نیز پروژه گراند پاریس اکسپرس نمونه‌ای از هماهنگی میان توسعه شهری و حمل‌ونقل ریلی محسوب می‌شود. در این پروژه تلاش شده تمرکز فعالیت‌ها در مرکز شهر کاهش یابد و از فناوری‌های هوشمند برای کنترل حرکت قطارها و کاهش تأخیر استفاده شود. این تجربه‌ها نشان می‌دهد مترو بدون فرضیات اولیه برنامه‌ریزی پایدار و هماهنگی با توسعه شهری، نمی‌تواند کارآمد باشد و صرف توسعه فیزیکی شبکه، بهبود عملکرد را تضمین نمی‌کند.

ریشه‌های شکاف میان طراحی و بهره‌برداری مترو

اما سوال مهمی که در اینجا مطرح می‌شود این است که علت شکاف بین «برنامه‌ریزی» و «بهره‌برداری» در شبکه متروی تهران چیست؟ از دیدگاه کارشناسان در این پتل، مساله فاصله میان برنامه‌ریزی و بهره‌برداری یکی از چالش‌های ساختاری در بسیاری از پروژه‌های شهری کشور است. یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد «شکاف» میان برنامه‌ریزی و بهره‌برداری، طولانی‌شدن دوره اجرای پروژه‌ها است. از آنجا که اجرای خطوط مترو معمولاً سال‌ها به طول می‌انجامد، شرایط واقعی شهر در زمان بهره‌برداری با فرضیات اولیه برنامه‌ریزی تفاوت پیدا می‌کند. در بسیاری از موارد، برنامه‌ریزی اولیه با شرایط زمان اجرا و بهره‌برداری فاصله قابل‌توجهی پیدا می‌کند و همین امر موجب می‌شود نه پروژه جاری به‌درستی مدیریت شود و نه امکان یادگیری برای پروژه‌های آینده فراهم شود، بنابراین عدم‌بهره‌ورزسانی مستمر مطالعات در طول زمان می‌تواند یکی از دلایل اصلی این شکاف باشد. در بسیاری از موارد، برنامه‌ریزی اولیه با واقعیت اجرا و بهره‌برداری فاصله دارد و اگر این فاصله به‌درستی شناسایی نشود،

ایران در گفت‌وگوی منطقه‌ای
دکتر کامران کرمی
پژوهشگر مسائل خلیج فارس

وزیر خارجه عمان در این نشست منطقه‌ای با ابعاد بین‌المللی، با تأکید بر یک مولفه کلیدی یعنی تعامل با جمهوری اسلامی ایران، از بازیگران مجموعه OPEC خواست تا سیاست گفت‌وگو با تهران و سایر کشورهای را که مدت‌ها به عنوان دشمن یا رقیب منطقه‌ای شناخته شده‌اند، در پیش بگیرند. به موازات آن وزیر خارجه بحرین هم به‌عنوان میزبان این رویداد مهم سالانه که بیست و یکمین دور آن در شهر منامه برگزار شد، با تصریح این مولفه کسه امنیت واقعی چندبعدی نیازمند همکاری صادقانه و مستمر کشورهاست، تأکید کرد امنیت منطقه با حل دیپلماتیک پرونده هسته‌ای ایران ممکن است.

طنین این اظهارات را باید بخشی از چارچوب احیای روابط دیپلماتیک ایران با دولت‌های عربی خلیج فارس در طول سه سال گذشته ارزیابی کرد. همچنین ضرباتک این نگاه در فضای عدم قطعیت‌ها پس از جنگ ۱۲ روزه در منطقه هم قابل‌توجه است. اما بخش بنیادی‌تر و شاید مغفول‌تر این تغییر رویکرد را که محور این نوشتار است، باید در سند چشم‌انداز امنیت منطقه‌ای شورای همکاری خلیج فارس منتشره در مارس ۲۰۲۴ پیگیری کرد. سندی که حکم نقشه راه بازیگران شورای همکاری در یک جهان متنوع و متکثر با عدم قطعیت‌های راهبردی را دارد. بر اساس این سند «چشم‌انداز» شورا برای امنیت منطقه‌ای «چارچوب‌بندی شده است. این سند ۱۵ صفحه‌ای برای نخستین بار تلاش می‌کند دیدگاه و رویکرد جمعی شش عضو را درباره تهدیدها، فرصت‌ها و مسیر عمل مشترک اعضا بازتعریف کند.

محورهای کلیدی سند در این سند چهار محور کلیدی مورد نظر قرار دارد. امنیت یکپارچه و غیرقابل‌تقسیم که بر پایه‌گذاری امنیت جمعی تأکید می‌کند، یعنی تهدید علیه یکی از اعضا تهدیدی برای همه به شمار می‌رود و باید با رویکرد هماهنگ پاسخ داده شود. دومین محور ترکیب تهدیدهای سنتی و نوین است، یعنی علاوه بر تهدیدهای سنتی (تاقم به ایران، گروه‌های تروریستی و رقابت‌های منطقه‌ای)، مسائل مهم و نوظهوری چون امنیت انرژی، امنیت دریایی، سایبری و تغییر اقلیم را به‌عنوان تهدیدهای راهبردی پذیرفته است. محور سوم دیپلماسی توان‌مان با بازدارندگی است که از تقویت ظرفیت‌های دفاعی و بازدارندگی همراه با گسترش دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی (ابزارهای سیاسی و اقتصادی) سخن به میان می‌آورد. محور چهارم تأکید بر تجارت جهانی با محوریت انرژی و امنیت است، یعنی تضمین ثبات مسیرهای دریایی و بازارهای انرژی به‌عنوان اولویتی هم‌زمان با حفظ همکاری‌های بین‌المللی مورد تأکید قرار دارد.

نحوه مواجهه با محیط بیرونی شورای همکاری خلیج فارس در سند منتشره خود، نحوه مواجهه با تحولات بیرونی در سه سطح پیرامونی، منطقه‌ای و بین‌المللی را مشخص کرده که تفسیر بندهای آن، چهار مولفه را برجسته می‌کند.

(الف) اتحاد نمادین اما عملگرایی: اگرچه در این سند به اتحاد بین مجموعه شورای همکاری رنگ و شکل رسمی‌تری بخشیده شده، اما در خروجی هر کشور مسیرهای ملی خود را هم دنبال می‌کند. عربستان سعودی و دولت امارات اصلاحات اقتصادی و تقویت توان نظامی را شتاب داده‌اند، قطر و عمان بسر میابجی‌گری و دیپلماسی نرم تأکید دارند و کویت و بحرین بین این دو طیف قرار می‌گیرند. بنابراین مواجهه با بیرون ضمن اینکه نسبت به قبل تکمیلی به نظر می‌رسد، اما درین حال متفرق است و این ناشی از اجرای سیاست خارجی در سطح واحدهای ملی، آن هم در مواقع حساس و ضروری است. شاهد عینی این موضوع، بیانیه‌های منتشره از سوی شورای همکاری است که اتحاد رسمی را بازتاب می‌دهد، اما روی زمین اختلاف رویکرد همچنان برجسته است.

(ب) موازنه‌سازی فعال: مولفه دوم تلاش برای موازنه‌سازی فعال است. دولت‌های شورای همکاری تلاش می‌کنند بین آمریکا به‌عنوان شرک تمهات امنیتی سنتی، چین و روسیه به‌عنوان بازیگران اقتصادی نظامی رو به رشد و اروپا تعادل سیاسی و امنیتی برقرار کنند. به این معنی که از گسترش شتابان روابط اقتصادی با چین بهره‌برداری حداکثری را به عمل می‌آورند؛ در عین حال تمهات امنیتی با واشنگتن را حفظ می‌کنند. در واقع سند شورا این ضرورت را به‌صورت رسمی وارد گزاره‌های خود کرده و اجلاس‌های اخیر از جمله نشست با آسیای مرکزی، اتحادیه اروپا، آسه‌آن، کارائیب و... این جهت‌گیری را تأیید می‌کنند.

(ج) تمرکز بر تاب‌آوری داخلی: تصمیم‌گیرندگان شورای همکاری خلیج فارس دو رویکرد را در قبال فشارهای محیطی و بین‌المللی اتخاذ کرده‌اند. رویکرد اول؛ سرمایه‌گذاری سنگین در بازیگران فرامنطقه‌ای دانست. این بخشی از (دیپلمات، گردشگری، خدمات مالی) و دوم تضمین امنیت عرضه انرژی و مسیرهای تجاری. به عبارت دیگر سسند بر امنیت بازارهای انرژی و مسیرهای دریایی به‌عنوان یک اولویت اساسی تأکید می‌کند.

(د) گسترش شرکات‌های منطقه‌ای: اما شاید نقطه تحول این سند به‌ویژه در ارتباط با ایران را بتوان گسترش شرکات‌های منطقه‌ای با همسایگان و سازمان‌های منطقه‌ای و همکاری با بازیگران فرامنطقه‌ای دانست. این بخشی از تلاش شورا برای تغییر از «تفعل‌دفاعی» به «بازیگری فعال» در سیاستگذاری منطقه‌ای است. البته این مولفه بیشتر یک هدف راهبردی است و تحقق آن نیاز به اعتمادسازی و حل اختلافات داخلی منطقه‌ای دارد.

بوروکراسی اداری و طولانی شدن فرآیند صدور مجوزها باعث افزایش هزینه‌ها و کاهش شفافیت شده است.

سقف تاریخی در تیرس بورس

فرحناز نعمتی – معاملات روز یکشنبه بورس تهران با نوسان و تغییر مسیر شاخص‌ها در نیمه دوم معاملات همه‌ا بود. شاخص کل در دقایق ابتدایی معاملات دیروز تا محدودهٔ ۳ میلیون و ۱۹۰ هزار واحد عقب‌نشینی کرده بود.

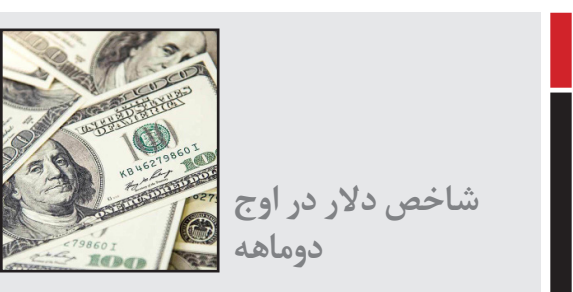
فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

شاخص کل بازار اکنون بار دیگر به سمت سقف تاریخی خود حرکت کرده است. شاخص کل در ۲۸ اردیبهشت ماه امسال تا محدوده ۳میلیون و ۲۵۲ هزار واحد پیش رفت، اما پس از آن به دلیل ریسک‌های سیاسی، کانال‌های متعددی را از دست داد و تا سطح دو میلیون و ۳۹۵ هزار واحد عقب‌نشینی کرد. از اواسط مهرماه ماه نیز بورس علاوه بر جریان ریزش‌های خود با ورود پول نیز همراه بوده است. در جریان معاملات دیروز تقاضای قوی در سمت خرید ادامه داشت، به‌گونه‌ای که بیش از هزار و ۳۰۰میلیارد تومان پول حقیقی در صف‌های خرید نمادهای مختلف باقی ماند. کارشناسان معتقدند این نقدینگی بالقوه، می‌تواند در پیش‌گشایش معاملات روز گذشته به یکی از موتورهای محرک بازار تبدیل شود. در روزهای آینده شاخص کل بورس بار دیگر در آستانه سقف تاریخی خود قرار می‌گیرد. در صورتی که این شاخص بتواند از سطح ۳میلیون و ۲۵۲ هزار واحد عبور کند و بالای این سطح تثبیت شود، می‌توان انتظار داشت موج تازه‌ای از خریداران وارد بازار شوند و معاملات در سطوح جدید قیمتی شکل بگیرد.

نکته قابل‌توجه در معاملات دیروز، چرخش مثبت و ناگهانی شاخص‌ها در نیمه دوم دادوستدها بود؛ به‌طوری‌که شاخص کل پس از جریان ریزش ابتدای روز، با رشد ۰٫۲۲ درصدی کار خود را تمام کرد. بر اساس اظهارات کارشناسی، این اتفاق، سیگنالی امیدبخش برای ادامه سوی شاخص در معاملات محسوب می‌شود.با نزدیک شدن شاخص به سقف تاریخی، بازار سهام انتظار آن را داشت تا وارد فاز اصلاح شود. با این حال، بازگشت حقیقی‌ها به بازار و جریان مگکوس

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

بررسی بازدهی بازارهای دارایی از ابتدای سسال تا یازدهم آبان نشان می‌دهد که روند حرکت قیمت‌ها در میان بازارهای مختلف، چهره‌ای نامنگم به خود گرفته است. بر اساس داده‌های موجود، طلای ۱۸عیار با رشد ۲۹۸درصدی و سکه بورسی با افزایش ۲۴۷درصدی در صدر دارایی‌های پربازده قرار گرفته‌اند؛ در مقابل، ربع سکه و نیم سکه به ترتیب با افت ۳ و ۲۶درصدی، در انتهای جدول بازدهی‌ها ایستاده‌اند. از سوی دیگر، سودی دیگر، سهم اصلی بازار سرمایه یعنی شاخص کل بورس، شاخص هموزن و شاخص کل فرابورس نیز در محدوده بازدهی ۱۵ تا ۱۹ درصدی نوسان دارند و توانسته‌اند بازدهی مثبتی را به ثبت برسانند، هرچند فاصله قابل‌توجهی با بازار طلا دارند. در همین حال، بازار ارز نیز با رشد حدود ۱۰ درصدی دلار آزاد همراه بوده که نقش مهمی در تحریک سایر بازارهای دارایی، به‌ویژه بازار طلا، ایفا کرده است.

واکنش به رشد دلار و انتظارات تورمی
طلا و سکه از ابتدای سال تاکنون بار دیگر جایگاه خود را به عنوان پناهگاه امن سرمایه‌ها تثبیت کرده‌اند. رشد ۲۹۸درصدی قیمت طلای ۱۸عیار و ۲۴۷درصدی سکه بورسی تا ۱۱ آبان، بازتابی از دو عامل کلیدی افزایش نرخ دلار در بازار آزاد و افزایش بهای جهانی طلا در ماه‌های اخیر است. در حالی که بازار جهانی طلا در پی تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک در خاورمیانه و انتظارات کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو، روندی صعودی را تجربه کرده؛ در داخل نیز رشد تدریجی دلار بازار آزاد از محدوده ۹۷هزار به نزدیکی ۱۰۸ هزار تومان، زمینه‌ساز افزایش تقاضا برای طلا شده است. در نتیجه، سرمایه‌گذارانی که در ماه‌های ابتدایی سال با احتیاط در بازار طلا حضور داشتند، در نیمه دوم سال با اطمینان بیشتری به این بازار بازگشته‌اند. از سوی دیگر، رکود نسبی معاملات مسکن و خودرو باعث شد بخش قابل‌توجهی از نقدینگی سرگردان به بازار طلا منتقل شود. همین تغییر مسیر نقدینگی، اختلاف بازدهی طلا با سایر بازارها را افزایش داده است.

واگرایی میان انواع سکه

در بخش بازار سکه نیز رفتار متفاوتی میان انواع سکه مشاهده می‌شود. درحالی‌که سکه بورسی و سکه امامی بهترتیب بازدهی ۲۴۷ و ۱۵۳درصدی را ثبت کرده‌اند، ربع سکه و نیم سکه در محدوده

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

نظاره‌گر ورود پول حقیقی‌ها بود و ۶۶میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار سهام شد.

بورس در نقطه تعادل

پس از رشد بیش از ۳۰ درصدی شاخص کل بورس در دو ماه اخیر، نشانه‌هایی از بازسازی بازار سهام را می‌توان به روشنی دید. امری که می‌تواند نویددهنده تلاوم روند متعادل و تحلیل‌محور در روزهای آینده باشد.

شاخص کل بورس تهران از هشتمت شهریور ماه تاکنون رشدی بیش از ۲۴ درصدی را تجربه کرده است. شاخص هموزن نیز در همین بازه زمانی حدود ۲۲درصد افزایش یافته است. کارشناسان معتقدند بازار پس از این رشد قابل‌توجه، در نقطه‌ای قرار گرفته که نیاز به استراحت و تجدید قوا دارد؛ چراکه شاخص کل در آستانه سقف تاریخی خود حرکت می‌کند و عبور از این سطح مقاومتی نیازمند ورود پول تازه و انتشار گزارش‌های مالی قوی از سوی شرکت‌هاست. به گفته تحلیلگران، بخش عمده رشد اخیر بازار تحت‌تاثیر ورود پول حقیقی، حمایت نهادهای مالی و انتشار اخبار مثبت در خصوص صنایع بزرگ از جمله پتروشیمی و بانکی بوده است. تزریق پول از سوی بازیگران حقوقی نیز به حفظ وضعیت مثبت بازار در هفته‌های گذشته کمک کرده است. با این حال، ادامه مسیر صعودی نیازمند آن است که اثر متغیرهایی چون افزایش نرخ ارز، بهبود سودآوری شرکت‌ها و انتشار گزارش‌های فصلی مطلوب در صورت‌های مالی نمایان شود تا اطمینان سرمایه‌گذاران تقویت شود.

از منظر تحلیلی، کارشناسان تاکید می‌کنند که بازار در مرحله‌ای قرار گرفته که انتخاب دقیق کلاس دارایی و سهام اهمیتی مضاعف یافته است. بازدهی اخیر موجب شده بخشی از سرمایه‌گذاران به سمت شناسایی سود حرکت کنند، اما همزمان بسیاری از نمادها که از منظر بنیادی در موقعیت جذابی قرار دارند، می‌توانند با اتکا به گزارش‌های مثبت خود مورد توجه قرار گیرند.

در شرایط کنونی، نرخ بازده بدون ریسک در بازار اوراق حدود ۲۲ تا ۲۵درصد و بازده انتظاری طلا بین ۱۵ تا ۲۰ درصد برآورد می‌شود. در مقابل، بازار سهام با وجود ریسک بالاتر، همچنان پتانسیل رشد بیش از ۲۰ درصدی را تا پایان سال دارد. بر این اساس، توصیه تحلیلگران به سرمایه‌گذاران، تنوع‌بخشی به پرتفو و توزیع سرمایه میان سهام، طلا و اوراق با درآمد ثابت است تا ضمن دستیابی به بازده مطلوب، کنترل ریسک نیز حفظ شود. به‌طور کلی، بورس تهران پس از یک دوره رشد پرشتاب، اکنون در مرحله بازآرایی و استراحت منطقی قرار دارد. تداوم این تعادل و حرکت پایدار شاخص‌ها در گرو ورود پول تازه، انتشار گزارش‌های قوی و شکل‌گیری اعتماد مجدد سرمایه‌گذاران به چشم‌انداز سودآوری شرکت‌هاست.

در همین رابطه امیرحسین جنانی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به وضعیت این روزهای بورس تهران پرداخت و گفت: درحالی‌که بازار سهام دو ماه صعودی پرشتاب را پشت سر گذاشته، آغاز آبان‌ماه با نوساناتی همراه شده که از تغییر انتظارات و تحولات سیاستی در صنایع بزرگ حکایت دارد. در مهر و شهریور، شاخص کل بورس رشد قابل‌توجهی را تجربه کرد و از پیش‌بینی‌ها مسیر صعودی خود را طی کرد. کاهش ریسک‌های غیرسیستماتیک، تعدیل انتظارات ارزی و ثبات نسبی متغیرهای کلان از جمله عواملی بودند که فضای بازار را به نفع خریداران تغییر دادند. او افزود: در ابتدای معاملات دیروز نیز بازار با تقاضای قوی روبه‌رو شد و تمرکز بر صنایع کامودیتی‌محور سسب شد شاخص تا محدوده سه میلیون و ۲۳۰هزار واحد پیش عبور، اما در ادامه افزایش عرضه‌ها موجی از نوسان منفی را رقم زد. اکنون فعالان بازار در انتظارند ببینند آیا شاخص توان عبور از قله اردیبهشت‌ماه را دارد یا وارد فاز استراحت می‌شود؟ به گفته این کارشناس، کاهش نرخ بهره، یکی از اهداف مهم سیاستگذاری اقتصادی است، اما تحقق آن بدون مهار کسری بودجه و اصلاح ساختار مالی دولت ممکن نخواهد بود. در حال حاضر، دولت برای تامین منابع مالی خود به انتشار گسترده اوراق جدید روی آورده است؛ اقدامی که به‌صورت مستقیم باعث افزایش نرخ‌های سود در بازار پول شده است. نرخ‌هایی که از حدود ۲۰ درصد آغاز شده و اکنون به ۴۵ درصد رسیده است.

امیرحسین جنانی گفت: در سناریویی که نرخ بهره به حدود ۲۰ درصد کاهش یابد، نسبت قیمت به درآمد (P/E) در سطح ۸ می‌تواند برای بسیاری از شرکت‌ها جذاب و زمینه‌ساز تحرک تازه‌ای در بازار سرمایه شود. در این صورت، قیمت‌های فعلی سهام، به محدوده یک تاریخی بازار نزدیک خواهند شد و انتظار بازدهی‌های بالاتر تقویت می‌شود. در این میان، دو تحول مهم در سیاستگذاری صنعتی و ارزی کشور می‌تواند بر مسیر آتی بورس اثرگذار باشد. نخست، اصلاح ساختار تعرفه گاز صنایع است که از ابتدای مهر اجرایی شده است. هرچند دولت هدف آن را بازطراحی مدل تعرفه و نه افزایش نرخ اعلام کرده، اما برآورد‌ها نشان می‌دهد صنایع بر مصرف مانند فولاد و پتروشیمی‌های گازی احتمالاً با رشد هزینه سوخت روبه‌رو می‌شوند. همزمان، بازیگری در فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و احتمال حذف سهم هاب‌های اروپایی می‌تواند به کاهش نرخ خوراک و بهبود حاشیه سود برخی شرکت‌ها منجر شود.

این کارشناس بیان کرد: تحول دوم، انتقال معاملات ارزی زنجیره فولاد به بازار توافقی (تالار دوم) است. بر اساس این تصمیم، تمامی حلقه‌های زنجیره از مواد اولیه تا محصولات نهایی باید از صدارتی خود را در این بازار عرضه کنند. این اقدام می‌تواند شفافیت ارزی را افزایش دهد و به واقع‌گرایی در درآمد شرکت‌ها کمک کند، اما در صورت اجرای ناگهانی، احتمال فشار هزینه‌ای بر صنایع پایین‌دستی و رشد قیمت محصولات فولادی وجود دارد.

او در پایان اظهار کرد: در مجموع، سیاستگذار در حال حرکت به سمت واقعی‌تر شدن قیمت حامل‌های انرژی و نرخ ارز است؛ مسیری که ممکن است در کوتاه‌مدت با افزایش نوسان و هزینه برای برخی صنایع همراه باشد، اما در میان‌مدت می‌تواند زمینه‌ساز شفافیت مالی، کاهش رانت و بهبود تراز ارزی شرکت‌های صادرات‌محور شود؛ عاملی که در نهایت می‌تواند مسیر بلندمدت بورس را تقویت کند.

دلار آمریکا در ماه اکتبر ۱٫۶ درصد رشد کرد و دومین ماه موفق سال ۲۰۲۵ را ثبت کرد. این صعود به دلیل نبود داده‌های رسمی اقتصادی آمریکا ناشی از تعطیلی ۳۱ روزه دولت فدرال رخ داد که چشم‌انداز اقتصاد و مسیر نرخ بهره فدرال زرزو را مبهم کرد. جروم پاول، رئیس فدرال رزرو، احتمال کاهش دوباره نرخ بهره در سسال جاری را کم‌رنگ دانست و دلار را تقویت کرد.در مقابل، یورو، پوند انگلیس و ین ژاپن تحت فشار مشکلات داخلی قرار گرفتند؛ کسری بودجه فرانسه و انگلیس، کاهش رتبه اعتباری فرانسه، و بسته اقتصادی جدید ژاپن برای مقابله با تورم زندگی. در این میان، بانک مرکزی اروپا و ژاپن نرخ بهره را ثابت نگه داشتند، در حالی‌که فدرال‌رزرو ۰٫۲۵ درصد کاهش داد.ین با افت ۴ درصدی بدترین عملکرد را داشت. وون کره جنوبی نیز بیش از ۱٫۷ درصد ضعیف شد. استراتژیست‌های مورگان استنتلی موضع نزولی خود نسبت به دلار را تغییر جهت دادند و رشد مقاوم آمریکا را عامل خنثی بودن ارزش دلار دانستند. معامله‌گران انتظار تداوم صعود دلار تا پایان سال و اوایل ۲۰۲۶ را دارند.

بازارها در مسیر متفاوت

۱۰۸ هزار تومان قرار دارد؛ بازدهی دلار از ابتدای سسال حدود ۱۰ درصد است. با وجود این، همین افزایش ملایم دلار، به ویژه در ماه‌های اخیر، به طور غیرمستقیم بر سایر بازارها تاثیرگذار بوده است. افزایش نرخ ارز معمولاً به عنوان محرک روانی برای رشد قیمت دارایی‌هایی مانند طلا و سهام عمل می‌کند. از سوی دیگر، تثبیت نسبی دلار در محدوده فعلی باعث شده ریسک ارزی برای فعالان اقتصادی کاهش یابد و بخشی از نقدینگی از بازار ارز به سمت بازار سرمایه حرکت کند.

تفاوت رفتار و منطق سرمایه‌گذاران

نمودار بازدهی دارایی‌ها تا ۱۱ آبان نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران در سال جاری با سه گروه اصلی بازار روبه‌رو خواهند بود: اول بازار طلا که در صدر قرار دارد و از ترکیب رشد دلار و بهای اونس طلا نفعی‌می‌شود. دوم بازار سهام که از نوسانات سیاسی و اقتصادی تاثیر می‌گیرد و هرچند پریسکتر است، اما همچنان جذابیت خود را حفظ کرده است و نهایتاً بازار ارز که رشد ملایمی داشته و نقش پایانی در هدایت سایر بازارها ایفا می‌کند. این تفکیک رفتاری نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران ایرانی در سال جاری به دنبال ترکیبی از حفظ ارزش دارایی و کسب بازدهی متناسب با ریسک خواهند.

توازن شکننده در میان بازارها

مروار عملکرد بازارها تا یازدهم آبان ۱۴۰۴ حاکی از آن است که اقتصاد ایران همچنان در مرحله‌ای از توازن شکننده میان ریسک و بازده قرار دارد. رشد قابل‌توجه طلا و سکه نشان می‌دهد که بخشی از سرمایه‌گذاران هنوز نسبت به ثبات اقتصادی و ارزی اطمینان کامل ندارند. بازگشت تدریجی شاخص‌های بورس در هفته‌های اخیر حاکی از افزایش اعتماد و کاهش هیجان‌های سیاسی است. اگر فضای سیاسی و اقتصادی کشور در ماه‌های آینده آرام‌ی بقامد، بازار سهام می‌تواند بخشی از جامدنگی خود نسبت به طلا اجبران کند. در غیر این صورت، تداوم رشد دلار با افزایش نااطمینانی‌ها ممکن است بار دیگر بازارهای کالایی را در موقعیت برتر قرار دهد. در مجموع، داده‌های بازدهی تا ۱۱ آبان نشان می‌دهد که مسیر سرمایه‌گذاری در سال ۱۴۰۴ مسیری چندوجهی و مبتنی بر تحلیل دقیق ریسک‌ها است؛ مسیری که در آن، طلا هنوز از نگاه سرمایه‌گذاران پناهگاه امن تلقی می‌شود، اما بورس نیز با کاهش سطح تنش‌ها در حال بازیابی تدریجی اعتماد از دست‌رفته خویش است.

بورس و بانک

روزنامهٔ در اقتصاد

سه‌شنبه ۲۸ بهمن ۱۴۰۴ | شماره۸۶۴ www.marzeghtesad.ir

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران، ۲۰۱۳

فرحناز نعمتی، مدیرعامل بورس تهران در جریان بازدید از نمایشگاه بورس تهران در تالار تاج‌تاش در تهران،

<div><div> </div>▼ نگاه فولاد هرمزگان به آینده صنعت فولاد</div>
صنعت فولاد جهان به سرعت در حال گذار به سمت تولید محصولات پیشرفته و باارزش افزوده بالا است و در این مسیر، شرکت‌های پیشرو با انعقاد تفاهمنامه‌های راهبردی، زمینه تحول و نوآوری را در خود تقویت می‌کنند.
در همین راستا، شرکت فولاد هرمزگان با امضای تفاهننامه همکاری با صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر مبارکه، گام بلندی به منظور تولید محصولات فولادی خاص و پیشرفته برداشت. این توافق در بیست و هفتمین سمپوزیم فولاد کشور با محوریت پایداری، اقتصاد چرخشی، تحول دیجیتال و توسعه مواد پیشرفته به امضای مدیرعاملان دو طرف رسید.
علیرضا رحیم، مدیرعامل فولاد هرمزگان، با اشاره به ضرورت تحول در نگاه سنتی به صنعت فولاد، تأکید کرد: در شرایط کنونی، افزایش ظرفیت و تولید به تنهایی پاسخگوی نیازهای بازار جهانی نیست و عقب‌ماندن از حرکت به سمت فولادهای ارزش افزوده بالا، به معنای از دست دادن سهم بزرگی از بازار جهانی است.
وی این تفاهننامه را نگاهی آینده‌نگرانه و گامی رو به جلو برای صنعت فولاد کشور دانست و افزود: با بهره‌گیری از دانش و اکوسیستم فناوری استان و استفاده از ظرفیت‌های ملی، تولید ایلزهای خاص و فولادهای پیشرفته‌تر در دستور کار قرار خواهیم داد.
رحیم در پایان با اشاره به موقعیت استراتژیک فولاد هرمزگان در کنار دریا، خاطر نشان کرد: این موقعیت بی‌نظیر، فرصت مناسبی برای صادرات و عرضه محصولات خاص به بازارهای جهانی در اختیار ما قرار داده است.
این حرکت فولاد هرمزگان را می‌توان نمادی از گذار صنعت فولاد ایران از تولید انبوه به سمت خلق ارزش و نوآوری در زنجیره تولید دانست.

<div><div> </div>▼ رکورد شکنی تولید و فروش در پتروشیمی نوری</div>
شرکت پتروشیمی نوری در گزارش ماهانه خود در سامانه کدال از تولید ۴۰۱۹۶۰ تن محصول در مهرماه ۱۴۰۴ خبر داد. مبلغ فروش داخلی شرکت در این ماه ۷۸۶۶۹ میلیارد ریال و فروش صادراتی آن ۱۷۰۳ میلیارد ریال بوده است؛ به این ترتیب جمع کل درآمد نوری در مهرماه به حدود ۲۹۵۳ میلیارد ریال (معادل ۱۲۹۶ همت) رسیده است.
براساس این گزارش، میزان تولید تجمعی شرکت تا پایان مهرماه ۱۴۰۴ به ۳۰۰۴۰۶ تن رسیده که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۴۴۹۱ افزایش نشان می‌دهد. این در حالی است که افزایش تولید در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ نسبت به سال قبل ۱۱۲۵۷۲ تن بوده و نشان می‌دهد فاصله تولیدی شرکت مابیمه‌ام در حال افزایش است. در بخش مالی، درآمد تجمعی شرکت طی ۷ماه نخست سال ۱۴۰۴ از محل فروش ۲۲ میلیارد تن محصول به ۱۵۳۴۳۳ میلیارد ریال (معادل ۱۲۵۳۵ همت) رسیده که رشد ۳۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل را نشان می‌دهد. از این مبلغ، حدود ۹۷۸۳۹ میلیارد ریال (۷۸۲۸ همت) مربوط به فروش داخلی و ۹۶ و ۲۷۵ میلیارد ریال (۲۷۵۱ همت) از محل صادرات حاصل شده است.
به این ترتیب، سهم صادرات از کل فروش نوری در پایان مهرماه حدود ۲۲ درصد و مانگین در آمد حاصل از هر تن فروش حدود ۴۳۶ میلیون ریال برآورد می‌شود. رشد بیوسته تولید و فروش این شرکت، تداوم روند صعودی عملکرد پتروشیمی نوری در سال ۱۴۰۴ را تأیید می‌کند.

<div><div> </div>▼ امضای تفاهننامه همکاری بانک رفاه کارگران و شهرداری تهران</div>
به گزارش روابطعمومی بانک رفاه کارگران، این تفاهننامه طی مراسمی که به همین منظور در محل این بانک برگزار شد، به امضای اسماعیل لله‌گانی مدیرعامل بانک رفاه کارگران و محمدعلی نژاد معاون مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران رسید.
لله‌گانی طی سخنانی در این مراسم هدف از امضای این تفاهننامه را حمایت از شهرداری تهران به‌منظور توسعه اقدامات در حوزه زیرساخت‌های شهری برشمرد و گفت: بانک رفاه کارگران آمادگی دارد از طریق محصولات و ابزارهای نوین بانکی، منابع موردنیاز طرح‌های توسعه‌ای و پروژه‌های اجرایی شهرداری را تأمین کند.
وی افزود: حوزه فعالیت‌های شهرداری تهران بسیار گسترده است و آمادگی داریم در حوزه‌های مختلف ازجمله حمل‌ونقل و ترافیک، سلامت‌هی صنایع و مشاغل، فنی و عمرانی، معماری و شهرسازی و… همکاری‌های متقابل با شهرداری را گسترش دهیم.مدیرعامل بانک رفاه کارگران به سامانه DCF این بانک اشاره کرد و گفت: این سامانه در راستای توسعه روش‌های تأمین مالی زنجیره‌ای وارداتی شده است و می‌توانیم در این قالب نسبت به ثبت درخواست صدور اوراق گام و پیگیری تسهیلات فرآیندهای مرتبط با انتشار این اوراق از جمله صدور، انتقال و… برای شهرداری تهران اقدام کرده و از این طریق پروژه‌های شهرداری را تأمین مالی کنیم.وی به کارت رفاهی بانک رفاه کارگران اشاره کرد و گفت: این کارت با ویژگی اعتباری تا سقف ۰۰ میلیون تومان، بازپرداخت دوساله و نرخ کارمزد ۰.۵۵ درصد صادر می‌شود. صدور این کارت برای متقاضیان مرتبط با زیرساخت‌های شهری امکان‌پذیر است. می‌توانیم این کارت را برای خریداران موتورسیکلت‌های برقی نیز صادر کنیم.

هر منطقه آزاد، یک قطب اقتصادی

بیتا حسن پور – در نشست هم‌اندیشی وزیر امور اقتصادی و دارایی با فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران منطقه آزاد کیش، دستاوردهای چشم‌گیر این منطقه در حوزه‌های گردشگری، سرمایه‌گذاری و بهبود زیرساخت‌ها مورد تأکید قرار گرفت.

دکتر سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی در این نشست گفت: مناطق آزاد ایران آزاد نیست، بلکه اسیر و گرفتار است. وی هدف اصلی وزارت اقتصاد را «آزادسازی واقعی این مناطق» با حذف موانع قانونی، آیین‌نامه‌ای و مدیریتی تا اقی ۱۴۱۰ اعلام کرد. وی راهکار اولیه آزادسازی مناطق آزاد را حذف موانع قانونی دانست و گفت: در نخستین جلسه با دبیر شورای عالی مناطق آزاد، دو درخواست مطرح کردم؛ که اولین آن اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و احصای تمام مواد قانونی «منابع» در سایر قوانین برای گنج‌جاندن در این اصلاحیه بود. وی اعلام کرد: این متن در کمیته تخصصی شورای عالی مناطق آزاد تصویب و تحویل شده است که پس از مرور نهایی در وزارت اقتصاد در هفته آتی،

به شورای عالی ارسال و پس از تصویب دولت، به مجلس تقدیم خواهد شد. مدنی‌زاده از نمایندگان مجلس خواست «بهیات تلاش را برای تصویب ایسن لایحه به عمل آورند» تا موانعی که سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد را از سرزمین اصلی سخت‌تر کرده، حذف شود و این مناطق به روال اولیه و طبیعی خود بازگردند.

وی بخش دوم اقدامات را «هدیریتی و اجرایی» دانست و افزود: حتی با اصلاح قانون، مسائل عملیاتی باقی می‌ماند.

مدنی‌زاده با بیان اینکه در تعاملات مستمر سه‌چهار ماه اخیر، تمام موانع احصا شده است، گفت: از مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش خواستم تمام موارد قابل اصلاح در قالب قانون، آیین‌نامه، شیونامه یا تصمیمات مدیریتی

را شناسایی کنند تا در این سفر به تصویب برسانیم.

وزیر اقتصاد در ادامه دستور داد، با محوریت دبیر شورای عالی مناطق آزاد و مدیرعامل سازمان مناطق آزاد جزیره کیش، در یک ماه یا حضور رئیس کل گمرک، رئیس سازمان امور مالیاتی، معاون بانک، بیمه و شرکت‌های دولتی وزارت متبوع و سایر معاونان مرتبط، موانع خاص مناطق آزاد به‌ویژه جزیره کیش به‌طور کامل احصا شود.

وی همچنین از معاون حقوقی وزارت اقتصاد خواست تمام راهکارهای حقوقی موجود برای حل مساله را احصا و راه‌حل‌های مدیریتی را با همکاری معاونان و مشاوران تدوین کند.

وزیر اقتصاد از «طرح تحول مناطق آزاد» به‌عنوان برنامه عملیاتی یاد کرد که توسط دبیر شورای عالی مناطق آزاد، تجاری و صنعتی کشور به تیم مشاوره‌ای قوی سپرده شده و خروجی آن در جلسه مدیران مناطق آزاد ارائه شد.

وی تصریح کرد: قرار است برای هر منطقه آزاد، طرح توسعه مبتنی بر راهبردهای این طرح با کمک مشاوران داخلی و خارجی تدوین و به‌عنوان راهنمای برنامه ۵ساله عمل کند.

مدنی‌زاده تصریح کرد: اگر بخواهیم ۱۰ سال آینده ایران را روشن ببینیم، باید پنج سال آینده مناطق آزاد روشن باشد. وی گفت: طرح تحول، برای ایجاد مناطق آزاد کاملاً متفاوت، تا سال ۱۴۱۰ است. وی با بیان اینکه «کسانی که نمی‌دانند می‌خواهند چه کنند، می‌گویند نمی‌شود» گفت: ما باید نقشه ۱۴۱۰ را جلوی چشم داشته باشیم و بدانیم هر تکه جزیره چه خواهد شد. مدنی‌زاده ادامه داد: هیچ سرمایه‌گذاری حاضر نیست برای ساخت هتل در بیابان، هزینه کند اما اگر شمام، نقشه جامع موقعیت، شامل دانشگاه، بیمارستان، هتل و سینما را به وی نشان دهیم با فراغ خاطر، سرمایه اش را می‌آورد.

وی تأکید کرد: ما باید نقشه کامل ارائه کنیم تا مردم به‌جای خرید طلا، در پروژه‌های سودآور آینده سرمایه‌گذاری کنند. وزیر اقتصاد بر «تمرکز» تأکید کرد و گفت: هر منطقه آزاد باید در ۲ تا ۳ حوزه مشخص «قطب» باشد، مانند چین که در ابتدای کار، ابتدا فقط یک منطقه را به‌عنوان منطقه آزاد معرفی و روی آن سرمایه‌گذاری کرد و سپس به نقاط دیگر، توسعه داد و امروز، مناطق مختلف چین، هر کدام، «قطب» یک فعالیت محسوب می‌شوند. وی افزود: جزیره کیش از ابتدای پایه‌گذاری، الگو بوده و باید پیشانی و الگوی سایر مناطق باقی بماند.

مدنی‌زاده یادآور شد: البته این کار فقط از مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش برنمی‌آید، بلکه همه ما مسوول هستیم. من به‌عنوان وزیر، این را مسوولیت اجتماعی شما می‌دانم. زیرا اگر کیش ۱۴۱۰ متفاوتی را برای خود بسازد، سایر مناطق الگو می‌گیرند و در ادامه، «ایران» ۱۴۱۵ از مناطق آزاد الگو خواهد گرفت.

دستاورد همکاری دولت و بخش خصوصی کیش

محمد کبیری، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش نیز در این نشست با ارائه گزارشی جامع، رشد بی‌سابقه فعالیت‌های اقتصادی و عمرانی را نتیجه همکاری نزدیک دولت و بخش خصوصی دانست و بر اهمیت تعامل مستقیم و بی‌واسطه بین فعالان اقتصادی و سیاستگذاران کشور تأکید کرد. وی با اشاره به خلأهای موجود در نظام اداری و قانونی مناطق آزاد، اعلام کرد: با همت مضاعف و تعامل مستقیم با سیاستگذاران کشور، این چالش‌ها در حال رفع است. برگزاری جلسات تخصصی حوزه‌های مالیاتی، گمرکی و پولی-بانکی با حضور روسای سازمان‌های مربوطه، گامی موثر برای ارائه راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدت ارزیابی شده است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با اظهار خوش‌بینی نسبت به آینده، افزود: با توجه به نگاه وزیر امور اقتصادی و دارایی و اقدامات اجرایی انجام شده، امید داریم نقایص موجود در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد رفع شده و دستاوردهای منطقه آزاد کیش، به‌ویژه در حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری، حفظ و توسعه یابد.

کبیری وی خوش‌بینی نسبت به آینده، از رفع ناترازی آب و برق و رشد ۳۰۰ درصدی صدور مجوزهای اقتصادی و عملیات عمرانی در کیش خبر داد. این موفقیت‌ها نشان‌دهنده ظرفیت بالای بخش خصوصی و لزوم همراهی دولت در توسعه پایدار منطقه است.

در پایان این نشست، با اهدای کارت «کیشوندی» به وزیر امور اقتصادی و دارایی، امیدواری برای اجرایی‌شدن دستورات وی در کوتاه‌ترین زمان ممکن و تحقق هرچه بیشتر دستاوردهای مثبت برای مردم و سرمایه‌گذاران منطقه ابراز شد.

محمدرضا اکبری اصل؛ مدیرعامل شرکت آندسازی کربن صنعت امیرکبیر با بیان اینکه طرح آندسازی این شرکت اکنون ۷۳ درصد پیشرفت دارد، گفت: بهره‌برداری از این طرح ملی موجب صرفه‌جویی سالانه ۸۰ تا ۹۰میلیون دلار می‌شود.

خسرو غفاری در بازدید خبرنگاران از روند اجرای طرح، افزود: یکی از چالش‌های اصلی پیش‌روی واحدهای صنعتی، ضعف در زیرساخت‌ها به ویژه در حوزه راه‌های دسترسی است که رفع آن نیازمند اهتمام جدی دستگاه‌های متولی است و شرکت شهرک‌های صنعتی به عنوان متولی ایجاد زیرساخت‌ها، باید پیش از واگذاری زمین نسبت به تأمین امکانات لازم همچون راه، آب، برق و گاز اقدام کند، اما مسائلفه با وجود مکاتبات متعدد طی سال‌های اخیر، هنوز بخشی از مشکلات زیرساختی برطرف نشده است.

مدیرعامل شرکت آندسازی صنعت کربن امیرکبیر با اشاره به اهمیت طرح کربن صنعت، گفت: این طرح صنعتی از پروژه‌های شاخص کشور به شمار می‌رود و پس از بهره‌برداری، نقش موثری در کاهش وابستگی خارجی و تقویت زنجیره تولید صنایع آلومینیوم خواهد داشت.

رودرویی سیلیکون‌ولی و وال استریت؟

گوگل، گفت: «ما همین حالا هم میلیاردها دلار از هوش مصنوعی در این سه‌ماهه درآمد داریم، اما در کل، ما یک چارچوب و رویکرد دقیق داریم که با آن این سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت را ارزیابی می‌کنیم.»

مایکروسافت اعلام کرد که حداقل تا نیمه اول سال آینده، با ظرفیت کافی برای تأمین انرژی لازم برای کسب‌وکارهای فعلی و تحقیقات هوش مصنوعی خود فعالیت نخواهد کرد و نسبت‌وکار رانتهای این شرکت، آژور، بار اصلی درآمد این شرکت را به دوش می‌کشد.
آمازون به سرمایه‌گذاران گفته است که با تمام سرعت ممکن در حال ایجاد ظرفیت‌های جدید آنلاین است، زیرا می‌تواند بلافاصله از این سرمایه‌گذاری‌ها درآمد کسب کند.
اندی جسی، مدیر اجرایی آمازون، گفت: «شما شاهد خواهید بود که ما همچنان در افزایش ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری بسیار تهاجمی عمل خواهیم کرد، زیرا تقاضا را می‌بینیم.» او ادامه داد: «به همان سرعتی که در حال حاضر ظرفیت را اضافه می‌کنیم، از آن درآمد کسب می‌کنیم.»

متا جزئیات جدیدی در مورد انتشار مدل هوش مصنوعی یا جدول زمانی محصول، با اینکه چه زمان سرمایه‌گذاران به‌طور گسترده‌تر شاهد بازگشت سرمایه خود خواهند بود، ارائه نکرد و این باعث ترس برخی است. در معاملات پس از ساعات کاری روز چهارشنبه، پس از اعلام گزارش درآمد، سهام متا بیش از ۷ درصد کاهش یافت.

مارک زاکربریگ، مدیرعامل متا، روز چهارشنبه در جلسهٔ توجیهی به سرمایه‌گذاران گفت: «اگر این شرکت در مورد میزان پولی که برای دسترسی به هوش مصنوعی عمومی هزینه می‌کند اشتباه کند، به سوداگی تغییر مسیر خواهد داد.» او گفت: «به نظر من، استراتژی درست این است که به طور جدی ظرفیت‌سازی را افزایش دهیم. به این ترتیب، ما برای خوش‌بینانه‌ترین حالت آماده‌ایم.

در بدترین حالت، ما فقط برای مدتی ساخت زیرساخت‌های جدید را کند می‌کنیم تا به آنچه می‌سازیم، برسیم.»
زاکربریگ همچنین گفت که کسب و کار تبلیغات و پلتفرم‌های فعلی متا در «وضعیتی با کمبود محاسبات» قرار دارند، درحالی‌که این شرکت به جای تقویت عملیات موجود، منابع بیشتری را به تلاش‌های تحقیق و توسعه هوش مصنوعی اختصاص می‌دهد.

سوزان لی، مدیر ارشد مالی متا، بدون ارائه آمار دقیق گفت: «هزینه‌های سرمایه‌ای آن – که نسبت به سال گذشته تقریباً دو برابر شد، به ۷۲میلیارد دلار در سال جاری رسیده است – در سال ۲۰۲۶ «به طور قابل توجهی» افزایش خواهد یافت.»
ایل در گزارش مالی خود اعلام کرد که سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی را نیز افزایش می‌دهد. اما کل هزینه‌های آن هنوز در مقایسه با مبلغی که سایر غول‌های فناوری اعلام کرده‌اند، ناچیز است.

موازی کاری ساختاری در هوش مصنوعی

ریاست‌جمهوری در تازه‌ترین اظهارات خود اعلام کرده که ستاد هوش مصنوعی با ایجاد سازمان، منحل نخواهد شد. حسین افشین در پاسخ به سوالی درباره انحلال ستاد هوش مصنوعی معاونت علمی با ایجاد سازمان ملی هوش مصنوعی گفت: «پروژه‌های ستاد هوش مصنوعی معاونت علمی ریاست‌جمهوری به قوت خود ادامه می‌یابد و ستاد هوش مصنوعی معاونت هم منحل نمی‌شود.

ساختار جدید ادامه ادع فعالیت‌های معاونت علمی نخواهد شد و باید منتظر ابلاغ رسمی تصمیم‌ها و مشخص شدن تقسیم کار در هیات وزیران بود. او همچنین درباره مصوبه تشکیل مرکز پردازش هوش مصنوعی زیرمجموعه وزارت ارتباطات و احتمال موازی کاری گفت: «در تقسیم کار ملی که انجام دادیم، به همین صورت است.» او با تأکید بر ضرورت واگذاری امور به بخش خصوصی گفت: «الان نیازمند این هستیم که ۱۰ میلیارد دلار در حوزه هوش مصنوعی سرمایه‌گذاری کنیم و قرار نیست دولت و معاونت و وزارت‌خانه‌های دیگر بخواهند این زیرساخت را مدیریت و بهره‌برداری کنند و باید دست اپراتورهای بخش خصوصی بیفتد.» معاون علمی بار دیگر تأکید کرد که نکته اصلی، سرمایه‌گذاری و سپردن بهره‌برداری به بخش خصوصی است. از طرف دیگر، ماه پیش سند «تقسیم‌کار ملی هوش مصنوعی» ابلاغ شد و تمرکز آن بر زیرساخت، حکمرانی داده، توسعه «مدل‌های زبانی بزرگ» و مدل‌های بنیادین بومی، آموزش نیروی انسانی و همکاری‌های جهانی بود. مسوولیت برنامه‌ریزی و اجرای این اهداف برعهده وزارت ارتباطات قرار گرفت. این وزارت‌خانه به همین منظور مکلف شده تا طی ۶ ماه گزارش امکان‌سنجی و طراحی فنی ابر پردازش گرافیکی کشور را ارائه کند. این سند با انتقاداتی مواجه شد.

از این جهت که بر پایه رویکردی متمرکز و کنترل‌محور نوشته شده و نقش جامعه علمی مستقل، بخش خصوصی واقعی و دسترسی آزاد پژوهشگران به داده‌ها و زیرساخت‌ها نادیده می‌گیرد. همچنین به اعتقاد منتقدین، ساختار اجرایی آن سند کاملاً در دست دستگاه‌های دولتی است و اهداف بلندپروازانه سند بدون نقشه راه روشن و ابزارهای مشارکتی، تحقق‌یابپذیر به نظر می‌رسند. به این ترتیب، برای اینکه این سند به یک نقشه راه واقعی تبدیل شود، نیازمند تغییر رویکرد به سمت برنامه‌ای باز، شفاف و مشارکتی است. در غیر این صورت، همانند بسیاری از طرح‌های بزرگ فناوری در کشور، صرفاً به برنامه‌های بلندپروازانه روی کاغذ تبدیل خواهد شد. باوجوداین انتقادات، روز گذشته نمایندگان مجلس در جریان بررسی طرح ملی هوش مصنوعی

بزرگ‌ترین شرکت‌های سیلیکون ولی در حال حاضر قصد دارند امسال ۴۰۰میلیارد دلار را صرف تلاش‌های هوش مصنوعی کنند. همه آنها می‌گویند که این مبلغ به هیچ وجه کافی نیست.

رودروویی سیلیکون ولی و وال استریت؟

شرکت متا پلتفرمز اعلام کرد که همچنان با محدودیت‌های ظرفیت موجه است، زیرا تلاش می‌کند مدل‌های جدید هوش مصنوعی را آموزش دهد و هم‌زمان محصولات موجود خود را تقویت کند. به گزارش وال‌استریت ژورنال مایکروسافت اعلام کرد که تقاضای زیادی از سوی مشتریان برای خدمات مبتنی بر مرکز داده خود مشاهده می‌کند که قصد دارد در دو سال آینده، مساحت مرکز داده خود را دو برابر کند.

آمازون اعلام کرد که در حال رقابت برای ارائه ظرفیت ابری بیشتر به صورت آنلاین در اسرع وقت است. ایملی هود، مدیر ارشد مالی مایکروسافت، گفت: «ما اکنون مدت‌هاست که با کمبود قدرت محاسباتی ا مواجه بوده‌ایم. البته از پیش فکر می‌کردم که به این سطح خواهیم رسید. تقاضا در حال افزایش است. وقتی این نوع سیگنال‌های تقاضا را می‌بینید و می‌دانید که

عقب هستیم، باید هزینه کنیم.»

برخی از سرمایه‌گذاران می‌خواهند غول‌های فناوری اطمینان حاصل کنند که به اندازه کافی سرمایه‌گذاری می‌کنند تا تقاضای مورد انتظار را برآورده کنند، زیرا هوش مصنوعی همچنان به تغییر نیروی کار و گسترده‌تر کردن اقتصاد ادامه می‌دهد، درحالی‌که افرادی هستند که در مورد برخی از سرمایه‌گذاری‌های کلان و چشم‌انداز حساب هوش مصنوعی، هشدار می‌دهند. متا، الفابت، مایکروسافت و آمازون همگی هفته گذشته به سرمایه‌گذاران اعلام کردند که در سال ۲۰۲۶ هزینه‌ها را افزایش خواهند داد. سرمایه‌گذاران از برنامه‌های گوگل و آمازون استقبال کردند، اما برخی نگران برنامه‌های متا و مایکروسافت بودند.

سهام متا روز پنج‌شنبه ۱۱ درصد کاهش یافت و سهام مایکروسافت تقریباً ۳ درصد کاهش یافت. سهام گوگل و آمازون به ترتیب ۶ درصد و ۱۰ درصد در معاملات پس از ساعات کاری افزایش یافت. روز جمعه، سهام متا ۳ درصد و سهام مایکروسافت ۱.۵ درصد دیگر کاهش یافت.

سیگنال‌های ضد و نقیض از سوی سرمایه‌گذاران ریشه در عدم اطمینان از این دارد که این هزینه‌های گزاف در نهایت به کجا خواهد انجامید. شرکت‌ها و طیف وسیعی از حامیان هوش مصنوعی گفته‌اند که این سرمایه‌گذاری‌ها برای سیستم‌های یادگیری ماشینی جهت رسیدن به هوش مصنوعی عمومی یا AGI، فرضیهتی که در آن از انسان‌ها باهوش‌تر هستند، ضروری است. یوسف اسکوالی، تحلیلگر ارشد اینترنت در شرکت Truist Securities گفت: «هر

پس از گذشت چندین ماه از ناسامی‌های ها و سرگردانی‌ها در نحوه حکمرانی بر هوش مصنوعی همچنان اختلاف‌ها در این خصوص ادامه دارد. با اینکه نمایندگان مجلس تشکیل و فعالیت سازمان هوش مصنوعی را تصویب کردند، اما معاون علمی ریاست‌جمهوری در تازه‌ترین اظهارات خود اعلام کرده که ستاد هوش مصنوعی با ایجاد سازمان، منحل نخواهد شد.

از طرف دیگر، طرح ملی هوش مصنوعی هم همچنان در حال بررسی است و طولانی شدن این روند با انتقادات و حتی تذکر آیین‌نامه‌ای در صحن علنی مجلس مواجه شد.

تداوم فعالیت ستاد هوش مصنوعی

هفته گذشته بود که نمایندگان مجلس مصوب کردند تا سازمان هوش مصنوعی تشکیل شود. مدت چندانی از انتشار این خبر نگذشته بود که رضا محمودی‌لومکی، معاون امور مجلس معاونت علمی ریاست جمهوری مخالفت دولت با این موضوع را اعلام کرد. او تشکیل سازمان جدید را مغایر با رویکرد چابک‌سازی دولت و برنامه هفتم توسعه دانست و یادآور شد که طبق بند «د» ماده ۹۹ برنامه هفتم توسعه، متولی اصلی حوزه‌های فناوریانه از جمله هوش مصنوعی، معاونت علمی ریاست‌جمهوری است و بر اساس همین قانون، دولت در ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ «ستاد توسعه فناوری کاربرد هوش مصنوعی» را تصویب و ابلاغ کرده است.

برخی از فعالان بخش خصوصی هر چند به روند ناسامان و رویکرد غیرمتمرکز سیاستگذاران در قانون‌گذاری برای هوش مصنوعی انتقاد دارند، اما موافقت مجلس با تأسیس سازمان هوش مصنوعی را اقدام مثبتی می‌دانند. حتی از نظر محمدباقر سجادی، نایب‌رئیس کمیسیون هوش مصنوعی نصر تهران، ساختار ستاد هوش مصنوعی کاملاً دولتی است و نگرانی‌هایی برای بخش خصوصی در خصوص فعالیت برای توسعه هوش مصنوعی ایجاد می‌کند. این در حالی است که در طرح ملی هوش مصنوعی با تأسیس سازمان هوش مصنوعی این نگرانی‌ها تا حدودی از بین می‌رود. البته به اعتقاد او، آنچه اهمیت دارد تعامل دولت و مجلس در راستای اجرای دقیق و درست طرح ملی هوش مصنوعی است.

با این همه، هر چند انتقادات از رویکرد غیر منسجم و متکثر سیاستگذاران نسبت به ایجاد یک متولی واحد برای توسعه هوش مصنوعی همچنان پابرجاست، معاون علمی و فناوری

روزنامه در اقتصاد

سه‌شنبه ۲۸ بهمن ماه ۱۴۰۴شماره ۸۶۴

www.marzeghtesad.ir

▼ بازگشت ۹۸ درصد ارز پتروشیمی‌ها به کشور
انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی در پی انتشار فهرست بدهکاران ارزی، اعلام کرد: از ابتدا سال ۹۷ تا پایان شهریور امسال، ۹۸ درصد ارز پتروشیمی‌ها به کشور بازگشته است. اخیرا حسین مصصامی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی فهرستی از بدهکاران ارزی را منتشر کرد و مدعی شد این افراد حقیقی و حقوقی مجموعاً ۹۵میلیارد دلار ارز صادراتی خود طی سال‌های ۱۳۹۷ لغایت پایان تیر ۱۴۰۴ را به کشور باز نگردانده‌اند.

در پی این اتفاق، روز گذشته انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی طی بیانیه‌ای توضیحاتی جهت «تنویر افکار عمومی» ارائه کرد. این بیانیه با اشاره به اینکه نام ۴۰ شرکت پتروشیمی در این فهرست قرار گرفته، عنوان کرد: «مستند به آمار سامانه بازگشت ارز بانک مرکزی (SDS)، میزان بازگشت ارز شرکت‌های پتروشیمی، از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان شهریور ۱۴۰۴ معادل ۹۸ درصد بوده است. آمار تفصیلی بازگشت ارز به تفکیک شرکت‌های پتروشیمی در دوره مذکور به محض درخواست آقای دکتر مصصامی در اختیار ایشان قرار خواهد گرفت و انتظار می‌رود ایشان با مسوولیت خودشان نسبت به انتشار آن در رسانه‌های عمومی اقدام کند. بر اساس آمار سامانه مذکور از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان شهریور ۱۴۰۴، تنها معادل ۱.۶میلیارد یورو (کمتر از ۲ درصد) از تعهدات صادراتی مجموعه شرکت‌های پتروشیمی رفع تبعید شده‌است.»

انجمن صنفی کارفرمایی پتروشیمی در ادامه این بیانیه و در ارتباط با همین ۲ درصد نوشت: «در آمار ارائه شده توسط سامانه بازگشت ارز بانک مرکزی، تمامی صادرات شرکت‌های پتروشیمی سررسید شده لحاظ شده است. این در حالی‌است که مطابق مقررات موجود، شرکت‌های پتروشیمی از زمان صدور کوتاز صادراتی خود ۸۰ روز فرصت دارند تا نسبت به بازگشت ارز از طرق تعریف شده در قوانین و مقررات اقدام کنند.

البته این مورد به معنای ایراد در سامانه SDS بانک مرکزی نیست، بلکه چون اطلاعات و آمار صادرات شرکت‌های پتروشیمی تا پایان شهریور ۱۴۰۴ مورد پایش قرار گرفته، ذکر این نکته ضروری بود. با احتساب میانگین ارزش صادراتی ماهانه شرکت‌های پتروشیمی که حدوداً معادل ۱میلیارد دلار است و با توضیح اخیر می‌توان نتیجه گرفت که مجموعه شرکت‌های پتروشیمی به‌صورت کلان و در قالب یک صنعت واحد، معادل ۱۰۰ درصد تعهدات صادراتی سررسید شده خود را ایفا کرده‌اند.»

طبق این بیانیه «در حد فاصل زمانی ۰۶/۱۰/۱۴۰۰ لغایت ۰۶/۱۰/۱۴۰۲ واردات مورد نیاز شرکت‌های پتروشیمی در مناطق ویژه و بر اساس مقررات موجود از طریق ثبت آماری موسوم به رویه قدیم انجام می‌شد که در آن تنها گزینه منشأ از «دیون انتخاب شرکت‌های پتروشیمی، گزینه «دیون انتقال ارز» بود. از آنجا که در گزینه «دیون انتقال ارز» سیستم بانکی حضور ندارد، لذا امکان رفع تعهدات وارداتی در حدود ۵۰۰میلیون دلار ارزش شرکت‌های پتروشیمی تاکنون میسر نشده است که بانک مرکزی کاملاً در جریان موضوع بوده و اخیراً در صدد ارائه راهکاری برای رفع این مشکل است.»

.....

▼ افزایش ۱۶درصدی ذخیره‌سازی گاز
شرکت ملی گاز با شروع فصل سرما و کاهش محسوس ماز خود را برای ورود به این چالش زمستانی آماده می‌کند.
در کشوری که کمابش به وسعت خانگی به‌صورت واحد و تقریباً کامل به گاز وابسته است، ورود به این فصل فشار عظیمی بر این صنعت وارد می‌کند. از همین رو این شرکت جلساتی برای برنانه بیزی و هماهنگی بین مدیران استانی و ستادی ترتیب داده که این هفته سومین دور آن برگزار شد. سعید توکلی، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران در این جلسه که با حضور مدیران ستادی و مدیران عامل شرکت‌های گاز استانی و به‌صورت ویدئوکنفرانس برگزار شد، عنوان کرد: دروسده ذخیره‌سازی و تحویل گاز به نیروگاه‌ها نشان‌دهنده آمادگی بالای کشور برای عبور از زمستان پیش‌رو است. وی اظهار کرد: همچنین طرح گواهی صرفه‌جویی گاز و جایگزینی بخاری‌های با راندمان بالا، از مصوبات شورای اقتصاد نیز، امسال به مرحله اجرایی رسیده که این طرح‌ها نقش مهمی در بهبود بازده انرژی و کاهش مصرف گاز دارند. مدیرعامل شرکت ملی گاز در ادامه، الگوی جدید مصرف گاز خانگی را رویکردی عدالت‌محور و چندبعدی در مدیریت مصرف عنوان کرد و گفت: عدالت در تعرفه‌گذاری گاز و مدیریت مصرف تنها با پایش دقیق مشترکین، تحلیل داده‌های مصرفی و استفاده از ظرفیت شرکت‌های کارور محقق می‌شود. توکلی با قدردانی از تلاش‌های انجام‌شده در حوزه‌های فنی، فرهنگی و فناوری اطلاعات، افزود: بر اساس گزاریه‌ای اعلام‌شده در مهرماه، ۹۴ درصد از واحدهای مسکونی گازبهبایی کمتر از ۵۰ هزار تومان پرداخت کرده‌اند که نشان‌دهنده اثربخشی تعرفه‌گذاری در پله‌های اول و دوم است.

وی درخصوص مصوبه اخیر هیات وزیران نیز، گفت: این مصوبه تنها به اصلاح تعرفه‌ها محدود نیست و ۸ بند کلیدی از جمله مدیریت مصرف در ساختمان‌های دولتی را شامل می‌شود که نشان می‌دهد، دولت با این تصمیم، اجرای بهینه‌سازی از خود آغاز کرده و عدالت‌محوری را در عمل نشان داده است.

.....

این تحولات، هم فرصت و هم تهدید به شمار می‌رود: از یک‌سو، افت قیمت نفت به معنای کاهش درآمدهای ارزی و فشار بر بودجه دولت است، اما از سوی دیگر می‌تواند فرصتی برای اصلاح سیاست‌های انرژی، توسعه صادرات فرآورده‌ها و کاهش وابستگی به خام‌فروشی فراهم آورد؛ فرصتی که اگر نادیده گرفته شود، ممکن است در میان‌مدت به بحرانی ساختاری بدل شود. در این میان، اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری به تحولات بازار جهانی نفت حساس شده است. با وجود افزایش نسبی صادرات نفت ایران در سال‌های اخیر، بخش عمده درآمد ارزی کشور همچنان به قیمت جهانی نفت وابسته است و هر نوسانی در این بازار مستقیماً بودجه دولت را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. افت احتمالی قیمت نفت به محدوده ۶۰ دلار می‌تواند موجب کاهش محسوس درآمدهای نفتی ایران شود، به‌ویژه در شرایطی که کشور ناچار به ارائه تخفیف به خریداران آسیایی و استفاده از مسیرهای غیررسمی برای فروش نفت است. این کاهش درآمد نه‌تنها بر توان دولت برای اجرای پروژه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های انرژی فشار وارد می‌کند، بلکه در سیاست‌های مالی، از جمله تأمین یارانه‌های انرژی و کنترل نرخ ارز، نیز اثرگذار خواهد بود.

فرصتی برای بازنگری
از سوی دیگر، کاهش قیمت جهانی نفت می‌تواند فرصتی برای بازنگری در سیاست‌های داخلی انرژی باشد. در شرایطی که مازاد عرضه جهانی موجب افت قیمت‌ها شده، ایران می‌تواند از این دوره برای افزایش سهم صادرات فرآورده‌های نفتی، گسترش پتروشیمی‌ها و توسعه زیرساخت‌های بلاپاشی استفاده کند تا به‌جای وابستگی به فروش خام، به صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر روی آورد. همچنین افت جهانی قیمت انرژی ممکن است تا حدودی موجب کاهش قیمت کالاهای اساسی وارداتی، از جمله غلات و کودهای شیمیایی شود. با این حال، تجربه سال‌های گذشته نشا داده که چنین «فرصت‌های قیمتی» معمولاً کوتاه‌مدت هستند.

همان‌طور که بانک جهانی هشدار داده، افت کنونی قیمت‌ها اگرچه به کاهش موقت تورم جهانی کمک می‌کند، اما نباید موجب سهل‌انگاری سیاستگذاران شود. به‌ویژه برای ایران، که در آستانه تدوین بودجه سال آینده قرار دارد؛ چرا که اتکا به پیش‌فرض قیمت بالای نفت می‌تواند به کسری بودجه و بی‌ثباتی مالی منجر شود. از این‌رو، دولت ناچار است سناریوهای محتاطانه‌تری برای قیمت نفت در نظر گیرد و در عین حال مسیر اصلاح ساختار انرژی، افزایش بهره‌وری و کاهش شدت مصرف سوخت را با جدیت بیشتری دنبال کند.

در سطح بین‌المللی، اوپک و متحدانش در ائتلاف اوپک‌پلاس نیز با چالشی تازه مواجه شده‌اند. کاهش مستمر قیمت‌ها، در حالی‌که عرضه کشورهای غیر اوپکی به‌ویژه آمریکا همچنان در حال افزایش است، کار هماهنگی درون این ائتلاف را دشوار کرده است.

شکستن سقف تولید
بسیاری از اعضا در تلاشند تا سهم خود را از بازار حفظ کنند، حتی اگر به بهای شکستن سقف تولید یا کاهش قیمت‌ها تمام شود. این وضعیت، یادآور رقابت‌های نفتی دهه ۲۰۱۰ است که با سقوط قیمت‌ها و افزایش تنش در میان تولیدکنندگان همراه بود. اگر اوپک‌پلاس نتواند در ماه‌های آینده سیاست واحدی برای مدیریت بازار اتخاذ کند، احتمال دارد قیمت‌ها حتی پایین‌تر از پیش‌بینی‌های بانک جهانی سقوط کنند. برای ایران، حضور در این شرایط متغیر می‌تواند هم فرصت دیپلماتیک و هم چالش اقتصادی باشد. از یک‌سو، افت قیمت نفت ممکن است زمینه گفت‌وگو و هماهنگی بیشتر میان اعضای اوپک را فراهم آورد و ایران بتواند نقش فعال‌تری در تعیین استراتژی تولید و قیمت‌گذاری ایفا کند؛ اما از سوی دیگر، محدودیت‌های ناشی از تحریم و ضعف سرمایه‌گذاری خارجی، توان ایران را برای بهره‌گیری از هرگونه توافق یا افزایش سهم بازار محدود می‌کند. در چنین فضای، ایران نیازمند بازتعریف جایگاه خود در بازار انرژی منطقه است؛ به‌ویژه با توجه به رقابت فزاینده عربستان، روسیه و حتی امارات در آسیا. در نهایت، گزارش بانک جهانی هشدار می‌دهد: روشن‌سازی کشورهای نفت‌محور از جمله ایران است. جهان در آستانه ورود به دوره‌ای از نفت ارزان و انرژی متحول شونده قرار دارد؛ دورانی که در آن نه کمبود منابع، بلکه مازاد عرضه و کاهش تقاضا تعیین‌کننده مسیر بازار خواهد بود. در چنین شرایطی، تنها کشورهایی می‌توانند جایگاه خود را حفظ کنند که از درآمد نفت برای تنوع‌بخشی به اقتصاد، توسعه فناوری‌های انرژی پاک و اصلاح ساختار مصرف بهره ببرند. برای ایران، این تغییر می‌تواند آغازگر مرحله‌ای تازه باشد؛ مرحله‌ای که در آن به جای اتکا به قیمت، باید بر ارزش، بهره‌وری و آیندهنگری تکیه کرد.

.....

به گزارش شانا بهنقل از رویترز، حاشیه سود پالایش نفت در بازارهای جهانی به بالاترین سطح ۲۰ ماه گذشته رسیده؛ افزایشی که تا حدود زیادی ناشی از عملکرد مطلوب بازار گازوئیل و نگرانی‌ها در پاره محدودیت عرضه در پی دور تازه تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های نفتی روسفنت و لوک اویل، بزرگ‌ترین صادرکنندگان روسیه بوده است. بر پایه داده‌های گروه مالی بورس اوراق بهادار لندن (LSEG)، حاشیه سود پالایش پتچید در سنگاپور (شاخص سودآوری پالایش در آسیا) روز سهشنبه (ششم آبان ۱۴۰۴) به حدود ۹ دلار برای هر بشکه رسید که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ و افزایشی خیره‌کننده نسبت به حدود ۲ دلار در اوایل اکتبر بهشمار می‌آید. شکاف قیمتی گازوئیل با ۱۰ پی‌پی‌ام گوگرد هم روز سهشنبه از ۲۶ دلار برای هر بشکه عبور کرد و به بالاترین سطح خود در بیش از یک‌سال‌ونیم گذشته رسید.بازارهای اروپایی نیز روندی مشابه را تجربه کرده‌اند، به‌طوری که حاشیه سود معیار گازوئیل در روز دوشنبه از ۳۰ دلار برای هر بشکه فراتر رفت و به بالاترین سطح از اواسط فوریه ۲۰۲۴ رسید. در ایالات متحده آمریکا، معاملات آتی دیزل یا گوگرد بسیار کم (ULSD) روز دوشنبه با اختلاف ۲۹ دلار و ۹۱۴ سنتی نسبت به معاملات آتی نفت خام آمریکا انجام شد؛ رقمی که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ است.

.....

مصائب جایگزینی خودروهای فرسوده

خودروهایی عمر آنها از ۲۰ سال فراتر رفته و به دلیل نقص فنی یا الایدنگی بالا دو نوبت در نسال موفق به دریافت معاینه فنی نشوند، به عنوان فرسوده شناخته شده و باید اسقاط شوند، به این معنا که خودرو از چرخه حمل‌ونقل به صورت رسمی و قانونی خارج می‌شوند.

با وجود این چارچوب قانونی نسبتاً پیشرفته، اجرای آن با کندی و ناهماهنگی نهادی همراه بوده است. محسوب‌جده، نبود سازوکار شفاف برای تأمین مالی اسقاط و ضعف نظارت بر معاینه فنی موجب شده بسیاری از مواد قانون هوای پاک در عمل اجرایی نشود. نتیجه آن است که همچنان میلیون‌ها خودروی فرسوده در جاده‌ها و خیابان‌های کشور تردد می‌کنند و سهم قابل‌توجهی در انتشار آلاینده‌ها و ناکامی در تحقق تعهدات کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای دارند. با وجود اینکه برنامه‌های ملی کاهش الایدنگی بیش از هر بخش دیگری بر نوسازی ناوگان حمل‌ونقل، اسقاط خودروهای فرسوده و جایگزینی آنها با وسایل کم‌مصرف یا برقی متمرکز شد، اما به‌دلیل کندی روند اسقاط و کمبود ناوگان حمل‌ونقل عمومی، این مسیر نیز به اهداف مورد انتظار نرسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

چالش اقتصادی فراوانی نفت

.....

۶ لیلایلیولند – گزارش تازه بانک جهانی در مورد چشم‌انداز بازارهای کالایی نشان می‌دهد قیمت نفت خام‌و به دنبال آن سایر کالاهای اساسی، در حال افت تدریجی است؛ وضعیتی که هم برای صادرکنندگان بزرگ نفت و هم برای اقتصاد ایران پیام‌های مهمی به همراه دارد.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▼ جلوگیری از سودجویی واردکنندگان برنج

وزیر جهاد کشاورزی در جلسه شورای معاونان و مدیران ارشد این‌وزارتخانه به تشریح آخرین وضعیت تأمین نهاده‌های دامی، روند ثبت‌سفارش‌ها، مسائل بودجه‌ای و برنامه‌های صرفه‌جویی پرداخت و بر مقابله قاطع با رانت‌خواران و حمایت از تولیدکنندگان واقعی تأکید کرد.

به گزارش وزارت جهاد کشاورزی، غلامرضا نوری قرلجه با اشاره به بحث واردات و توزیع برنج گفت: دولت مصوب کرده توزیع برنج باید از طریق شرکت بازرگانی دولتی و با هدف رساندن محصول به دست مردم انجام شود. وی با انتقاد از سودهای کلانی که برخی واردکنندگان به دنبال آن هستند، افزود: وقتی قیمت تمام‌شده برنج در مبادی مرزی پایین است، عده‌ای آن را دو برابر یا چند برابر به فروش می‌رسانند و ما اجازه چنین سودجویی‌هایی را نخواهیم داد.

نوری قرلجه با هشدار نسبت به تبلیغات منفی علیه سیاست‌های وزارتخانه، از همکاریان خواست محکم و استوار در میدان باشند و اضافه کرد که رئیس‌جمهور نیز شخصاً از رویکرد پاکدستی و مقابله با فساد حمایت می‌کند و مطمئن باشید مسیر درستی است و با هم‌افزایی ادامه خواهیم داد. وی با اشاره به موضوع بیماری تب برفکی بیان کرد: پیگیری‌های لازم برای تولید، تأمین و توزیع واکسن جهت مقابله با سویه جدید بیماری تب برفکی در برخی دامداری‌ها انجام شده است. وزیر جهاد کشاورزی درباره بودجه سال آتی توضیح داد که براساس سیاست‌های کلان، بودجه سال ۱۴۰۵ فقط به صورت جدول مطرح خواهد شد و دیگر احکام جداگانه‌ای در آن نخواهد بود.

به گفته وی، احکام دامی که پیش‌تر در بودجه درج می‌شدند اکنون باید از طریق الحاقیه‌هایی جداگانه و با قانون‌های مرتبط تدارک و نهایی شوند و آنچه که می‌توانست دامی شود باید سریعاً با هماهنگی معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی، موارد لازم در قانون بیاید؛ چون دیگر در بودجه جایی برای آنها نخواهد بود. نوری‌قرلجه با اشاره به اینکه رئیس‌جمهور به شدت روی صرفه‌جویی تأکید دارند و دستگاه‌ها باید نشان دهند که وضعیت اقتصادی کشور را درک کرده‌اند، اظهار کرد که به معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی ماموریت داده شده تا به سرعت مکاتباتی با استان‌ها و دستگاه‌ها انجام دهد و پیشنهادهایی برای کاهش هزینه‌ها جمع‌آوری شود.

وی با بیان اینکه در برخی استان‌ها تشکیلات بزرگی وجود دارد، گفت که اگر امکان تجمع مجموعه‌های وابسته وجود دارد باید اعلام و اقدام شود تا فضاهای آزاد شده به مولدسازی اختصاص یابد و منابع حاصل برای افزایش سرمایه و کاهش هزینه‌های جاری به بخش برگردد. وزیر جهاد کشاورزی از همه مدیران خواست نسبت به کاهش هزینه‌های آب، برق و استهلاک ساختمان‌ها اقدام کنند تا فعالیت‌ها جمع و جورتر و کارآمدتر انجام شود. وی از تمامی مدیران و کارکنان این وزارتخانه خواست که با اهتمام و دقت، فرایندها را اصلاح کنند و در عرصه‌های حساس مثل تأمین نهاده‌ها، کنترل بازار و توزیع کالاها، نهایت کوشش را کنند.

وی با ارائه گزارشی درباره وضعیت واردات و ثبت‌سفارش نهاده‌های دامی، گفت: این وزارتخانه برای رفع مشکلات تولیدکنندگان در تأمین نهاده‌ها، ثبت‌سفارش نهاده‌های دامی را بیش از سهم فعلی و حتی بیشتر از سهم سالانه انجام داده است به طوری که ۱٫۳ برابر نیاز کشور مجوز ثبت‌سفارش گرفت‌ایم و در نیمه اول سال نیز تقریباً بالای ۹۰ درصد نیاز کشور را ثبت‌سفارش کردیم. ثبت‌سفارش‌ها به موقع بوده و نسبت به سال گذشته نزدیک ۵ درصد نهاده دامی بیشتری وارد و توزیع شده است.

▼ دوگانه نامکن ارز ترجیحی

از سوی دیگر برای این مبانی نظری، داده‌های تجربی و سیاستی متعدد در جهان و در کشورهای مختلف وجود دارد که به‌صورت قطعی و در عمل، پرداخت هرگونه ارز ترجیحی و نرخ‌های خیارگانه ارز در کشورهایی با وضعیت مشابه کشور ما را مردود و شکست خورده می‌داند. مطالعات در ساختار ارزی کره‌جنوبی نشان می‌دهد که عملاً از دهه ۱۹۷۰ به بعد تاکارایی سیاست پرداخت ارز ترجیحی و نظام ارزی چندنرخ‌دی در آن اثبات شده و این کشور به سمت تعدیل نرخ ارز برای توازن تراز پرداخت‌های خود رفته است. از سوی دیگر مطالعات مختلف در خصوص چین، هند و آفریقای جنوبی و بسیاری از کشورهای دیگر نشان می‌دهد که سیاست در دو دهه اخیر در کشورهایی نظیر آرژانتین، ونزوئلا، ایران و سودان اجرایی شده که نتیجه فاجعه بار آن در نظام ارزی و تراز پرداخت‌های این کشورها آشکار است.

ابزار ناکارآمد ارزان‌سازی

عروسیا حسن پور – در حالی که نرخ تورم در کشور از مرز ۳۵ درصد گذشته و رشد مداوم هزینه‌های تولید فعالان اقتصادی را دچار چالش کرده، دولت همچنان مسیر تکراری برخورد با گران‌فروشان را دنبال می‌کند.

سیاستی که طی سال‌های گذشته در قالب طرح‌های متعدد تعزیراتی اجرا شده، اما نه تنها موجب مهار قیمت‌ها نشده بلکه در بسیاری از موارد، به کاهش عرضه و شکل‌گیری بازارهای غیررسمی منجر شده است. ابزار ناکارآمد ارزان‌سازی

مردامه‌ام سال جاری بود که سازمان تعزیرات اعلام کرد هر کالایی، اعم از کالاهای اساسی یا غیراساسی که مشمول دریافت ارز ترجیحی یا ضوابط قیمت‌گذاری است، در صورت عرضه خارج از قیمت مصوب مشمول برخورد خواهد شد. این در حالی است که بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، قیمت کالاهای اساسی در یک سال اخیر افزایشی بالغ بر ۵۳ درصد داشته است. فعالان اقتصادی بر این باورند که اصلی‌ترین مساله در رویکرد تعزیراتی آن است که تعیین قیمت دستوری بدون توجه به هزینه تولید، تسهیلات تأمین نهاده، نرخ ارز و فضای کسب‌وکار انجام می‌شود. به عبارت دیگر، قیمت‌گذاری بدون توجه به واقعیت‌هایی مانند هزینه نیروی کار، نهاده‌ها و نرخ ارز صورت می‌گیرد و تولیدکننده‌ای که هزینه‌های او از نرخ تورم عقب مانده است، انگیزه‌ای برای ماندن در بازار داخلی نمی‌یابد و در این شرایط خطر خروج به سوی بازار صادراتی غیررسمی بالا می‌رود.

انتقال مسوولیت به سطح خرد

باید به این نکته توجه کرد که اثرات سیاست‌های قهری زمانی که تورم بالا و انتظارات افزایش قیمت قوی است، محدود خواهد بود، چراکه انگیزه‌های اقتصادی تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان بر اساس وضعیت واقعی بازار تنظیم می‌شود، نه صرفاً بر اساس قیمت دستوری. بنابراین، برخورد با گران‌فروشان بدون رفع علتها (هزینه‌های تولید بالا، ارز کم، مقررات دست‌وپاگیر) تنها عاملی برای انتقال فشار به حلقه‌های عرضه یا ایجاد بازارهای زیرزمینی خواهد بود.

بازار ناکارآمد ارزان‌سازی در تهران، بهمن ماه ۱۴۰۴

بازار ناکارآمد ارزان‌سازی در تهران، بهمن ماه ۱۴۰۴

در این میان، به وضعیت چند کالای اساسی نیز باید توجه کرد؛ افزایش شدید قیمت‌ها، مانند افزایش ۲۰۰ درصدی در گروه حبوبات طی یک‌سال اخیر، نشان می‌دهد که سیاست قیمت‌گذاری کنترلی به تنهایی نتوانسته جلوی رشد سریع قیمت‌ها را بگیرد. از سوی دیگر، تلاش دولت برای تشدید نظارت به صورت بازرسی میدانی و مقابله با تخلفات صنفی بر کالاهایی مانند برنج، روغن و شکر نیز حکایت از آن دارد که ابزار انتظامی همچنان یکی از محورهای اصلی سیاست تنظیم بازار است. این روش کنترل قیمت گرچه می‌تواند در کوتاه‌مدت برخی تخلفات را کاهش دهد، اما تا زمانی که تولیدکننده، توزیع‌کننده و واردکننده با واقعیت‌های اقتصادی مواجه نشوند، این مشکل همچنان پابرجا خواهد ماند. بنابراین، راهکار به‌ن‌بست نرسیدن در سیاست‌های کنترل قیمت آن است که سیاستگذار بجای تمرکز صرف بر قیمت‌گذاری و تعزیرات، به فراهم کردن تسهیلات تأمین نهاده، بهبود نظام ارزی، کاهش مقررات دست‌وپاگیر، تشویق تولیدکننده داخلی و بهبود نظام مالی شود.

کمبود ارز و ناتوانی دولت در تأمین به‌موقع منابع وارداتی، عامل دیگری است که بر فشار تورمی کالاهای اساسی افزوده است. با وجود این، دولت همچنان از کنترل بازار و برخورد با گران‌فروشان به عنوان راه‌حل اصلی می‌گوید. در واقع تمرکز صرف بر برخورد با فروشندگان، نوعی انتقال مسوولیت از سطح سیاستگذاری کلان به سطح خرد بازار است. درحالی‌که عوامل اصلی تورم در بخش بودجه، نظام بانکی و نرخ ارز ریشه دارند، برخورد تعزیراتی تنها می‌تواند نشانه‌ها را مهار کند نه علتها را. در چنین فضایی فعالان اقتصادی از دولت انتظار دارند به جای تمرکز بر مجازات تولیدکننده و فروشنده، به سمت اصلاحات ساختاری همچون کاهش کسری بودجه، مهار نقدینگی، حذف مقررات دست‌وپاگیر و ثبات در سیاست ارزی حرکت کند. تنها در این صورت می‌توان انتظار داشت

<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

کشاورزی در بن‌بست انرژی

قائم‌مقام عملیات شرکت بهره‌برداری متروی تهران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» ضمن بیان سهم ۲میلیون سفر روزانه متروی شهر تهران از کل جابه‌جایی‌های روزانه در این شهر، به مهم‌ترین چالش‌های مسافران متروی تهران پاسخ داد.

چالش‌های متروسواران

۱۱درصد سفرهای درون‌شهری تهران از طریق شبکه مترو انجام می‌شود، این شبکه ۱۷ ساعت کارکرد در طول شبانه‌روز و ۲هزار حرکت قطار، ۲میلیون سفر درون‌شهری را برای شهروندان میسر می‌کند. مزایای گسترده جابه‌جایی با مترو باعث شده تا این مُد حمل‌ونقلی به یکی از شیوه‌های محبوب جابه‌جایی در کلان‌شهرهای دنیا تبدیل شود؛ با وجود این، جابه‌جایی با مترو با چالش‌هایی نیز برای متروسواران همراه است. خبرنگار «دنیای اقتصاد» برای استحصالی‌مهم‌ترین چالش‌های متروسواران تهرانی با تعدادی از شهروندانی که به شکل مداوم در ترددهای روزانه خود از مترو استفاده می‌کنند، گفت‌وگو کرد. چالش‌های ذکر شده از سوی متروسواران به تفکیک خطوط در جدول این گزارش، کامل آورده شده است. درحالی‌که مسافران دامنی مترو در خطوط مختلف بسته به خط مورد استفاده و ویژگی‌های حاکم بر این خط نظیر قدیمی یا جدید بودن با چالش‌های متفاوتی مواجه هستند، اما مسافران اغلب خطوط در ۱۱ چالش یا یکدیگر مشترک هستند. اولین چالش مشترک متروسواران تهرانی ازدحام مسافر در واگن‌های قطار به‌خصوص در ساعات ابتدایی صبح و عصر است. این ازدحام در برخی خطوط پرسافر در ساعات اوج ترافیک خیابان‌ها به میزانی افزایش پیدا می‌کند که بخشی از مسافران ناچار می‌شوند تا از سوار شدن به چند قطار متوالی خودداری کرده و زمان طولانی را در ایستگاه‌های شلوغ منتظر بمانند.

دومین چالش مسافران مترو، ازدحام جمعیت در ایستگاه‌ها است؛ این چالش به‌خصوص در ایستگاه‌های خطوط جدید و زمانی که قطارها در سرفاصله طولانی به ایستگاه می‌رسند، به وقوع می‌پیونددکه با افزایش تعداد قطارها به تعدادی نرمال به سادگی قابل رفع شدن است.

سومین چالش مسافران متروسوار تهرانی را باید در پوشش محله‌ای ناکافی و محدود ایستگاه‌های مترو جست‌وجو کرد؛ درحالی‌که استاندارد جهانی در این زمینه فاصله حداکثر ۱۵دقیقه‌ای به شکل پیاده برای دسترسی به ایستگاه را تعریف کرده، اما پارکدنگی ایستگاه مترو در بسیاری از محلات شهر تهران ضعیف بوده و مسافران برای رسیدن به ایستگاه مترو خیلی از مواقع مجبور به استفاده از تاکسی یا اتوبوس می‌شوند و در بسیاری موارد به دلیل ضعف زنجیره حمل‌ونقل عمومی از خودروی شخصی استفاده می‌کنند. در عین حال عدم تعبیه پارکینگ عمومی کافی در محدوده ایستگاه‌های مترو به‌خصوص در ابتدا و انتهای خط باعث می‌شود تا شهروندان مناطقی که مترو در نزدیکی محل سکونت آنها قرار دارد، با چالش جدی پارک خودرو در کوچه‌ها و شلوغی معابر مواجه باشند.

چالش چهارم متروسواران، خرابی دستگاه‌های کارت بلیت و خرابی گیت ورودی و خروجی است، این موضوع از سویی هزینه‌های اضافی به بخشی از مسافران تحمیل می‌کند و از سوی دیگر با معطلی غیرمترقبه در ایستگاه، امکان برنامه‌ریزی در زمان سفر را از شهروندان می‌گیرد.

چالش پنجم مترو سسواران، تأخیر قطارها و معطلی ناشی از آن در ایستگاه است. در شرایطی که در حالت نرمال، بسیاری از قطارها در ایستگاه‌های مختلف انباشته از جمعیت

که قیمت کالاهای اساسی در مدار ثبات قرار گیرد و پدیده‌هایی مانند قاچاق معکوس و صادرات پنهان کاهش یابد.

ناکارآمدی در برخورد‌های تعزیراتی

فعالان بخش خصوصی با انتقاد از سیاست‌های تعزیراتی و قیمت‌گذاری دستوری دولت تأکید می‌کنند که ریشه تورم باید شناسایی و کنترل شود و نباید صرفاً با برخورد‌های قهری به بازار پاسخ داد. آن‌ها می‌گویند که تا زمانی که متغیرهای بنیادین اقتصاد اصلاح نشود، نه کنترل قیمت‌ها ممکن است و نه ثبات بازار. به گفته آنها، کمبود ارز ناشی از تحریم‌ها و سیاست‌های غلط داخلی، مانع واردات و تأمین کالاهای اساسی شده و دولت نیز توان کنترل پایه پولی را ندارد. در واقع چالش‌های حکمرانی، مقررات دست‌وپاگیر و فضای ناامن اقتصادی زمینه‌ساز افزایش قیمت‌ها است و نباید هر گزانی را به گران‌فروشی تعبیر کرد، چراکه مسوول اصلی این وضعیت، سیاستگذار است نه فروشنده. در این رابطه مرضی حاجی‌آقامیری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: در درجه اول باید بررسی کرد که عامل تورم چیست. هنگامی که عامل تورم کنترل نشود، آن‌گاه می‌توان قیمت‌ها و در نتیجه بازار را هم کنترل کرد. ابزارهای تعزیراتی و قیمت‌گذاری‌های دستوری، سال‌ها است که در این کشور به کار گرفته می‌شود و هیچ‌گاه نتیجه‌بخش نبوده است. با این حال، دولت همچنان اصرار دارد در همان مسیر گذشته حرکت کند، درحالی‌که به‌جای این رویکرد باید متغیرهای اصلی اقتصاد را اصلاح کند و مانع از رشد تورم شود. درحال حاضر کشور با تورم بالای ۲۵ درصد روبه‌رو است و دولت به جای تمرکز بر ریشه‌ها، باز هم به ابزارهای تعزیراتی و قیمت‌گذاری دستوری متوسل می‌شود.

او در ادامه توضیح داد: البته نمی‌توان انکار کرد که ممکن است برخی افراد از فضای مشوش اقتصادی حاکم بر کشور سوءاستفاده کنند و قیمت‌ها را فراتر از نرخ تورم افزایش دهند، اما همین رفتار نیز محصول همان سیاستگذاری‌های غلط و فضای ناپایدار اقتصادی است. اگر سیاستگذاری‌ها درست و فضای کسب‌وکار آرام باشد، چنین فرصت‌هایی به وجود نمی‌آید. راه‌حل این موضوع برخورد تعزیراتی نیست، بلکه اصلاح نظام اقتصادی کشور است که متأسفانه از این مسیر دور شده‌ایم و حرکتی در جهت اصلاح هم دیده نمی‌شود.

حاجی‌آقامیری درباره راهکارهای صحیح کنترل قیمت‌ها گفت: در این میان برخی راهکار افزایش واردات را مطرح می‌کنند، اما واقعیت آن است که ما توان افزایش واردات را نداریم، چون ارز کافی در دسترس نیست، بنابراین این مسیر پاسخ‌گو نخواهد بود. موضوع کمبود ارز نیز به شرایط تحریمی کشور و سیاست‌های نادرست داخلی بازمی‌گردد؛ سیاست‌هایی که جلوی صادرات را گرفته و مانع ارزآوری شده است. مجموعه این عوامل موجب شده که نتوانیم ارز مورد نیاز برای واردات را تأمین کنیم، حتی وارداتی که در حال انجام است، با تلاش بسیار و دشواری‌های فراوان صورت می‌گیرد. در تخصیص ارز تأخیر‌های طولانی وجود دارد، حتی در زمینه کالاهای اساسی مثل غذا و دارو، برای تأمین ارز باید سیاست‌های تجاری، ارزی و حتی بین‌المللی خود را بازبینی کنیم تا بدانیم چرا در این زمینه دچار مشکل شده‌ایم و چگونه می‌توانیم منابع ارزی لازم برای واردات کالاهای اساسی را فراهم کنیم.

او ادامه داد: کنترل پایه پولی قطعاً در این زمینه موثر است، اما دولت توان انجام این کار را ندارد. بخشی از مشکلات موجود در اقتصاد کشور ناشی از همین ناتوانی است. نوع حکمرانی اقتصادی به گونه‌ای است که نه تنها در دولت، بلکه در سطح کلان هم امکان کنترل پایه پولی وجود ندارد. تاکنون هم چنین اتفاقی نیفتاده و تحول خاصی در این زمینه مشاهده نمی‌شود، و با شرایط فعلی نیز بعید است تغییری رخ دهد. این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران در ادامه توضیح داد: البته نباید چالش‌های داخلی را در وضعیت فعلی اقتصادی بی‌تأثیر دانست، «نوع حکمرانی اقتصادی»، «تنوع سیاستگذاری» و «وضع قوانین و مقررات مخل فضای کسب‌وکار» در حوزه کالاهای اساسی نیز وجود دارد. بخشنامه‌ها و قوانین دست‌وپاگیر در این بخش نیز اثرگذار هستند و مانع عملکرد مطلوب می‌شوند. اگر کشور به همین مسیر ادامه دهد، در آینده با شبکه سخت و پیچیده‌تری از مشکلات روبه‌رو خواهیم بود.

حاجی‌آقامیری با طرح سوال «فروشی به چه معناست، گفت: افزایش قیمت یک کالا در شرایط سیر صعودی تورم، طبیعی است. در یک اقتصاد آزاد و آرام، فعالان اقتصادی در رقابت با یکدیگر عمل می‌کنند و حتی ممکن است برای جلب مشتری قیمت‌ها را پایین بیاورند. در چنین شرایطی پدیده گران‌فروشی رخ نمی‌دهد، اما در این فضای مشوش و تورم لجام‌گسیخته‌ای که اکنون در کشور حاکم است، ممکن است عده‌ای کالاهای خود را گران‌تر از حد واقعی عرضه کنند. با این حال، نمی‌توان هر افزایش قیمتی را گران‌فروشی نامید. سیاست‌های نادرست اقتصادی عامل اصلی این وضعیت هستند و نمی‌توان بار مسوولیت را بر دوش فروشندگان انداخت. سیاستگذار باید مسوولیت خود را بپذیرد و باندند که برخورد‌های قهری در این حوزه نتیجه‌ای ندارد؛ همان‌طور که تاکنون نیز نتیجه‌ای نداشته است. در پایان باید به این نکته اشاره کرد که سیاست‌های نظارت صرف و قیمت‌گذاری دستوری، بدون هماهنگی با اصلاحات اساسی در ساختار تولید، واردات، و تجارت، نه تنها قادر به مهار تورم کالاهای اساسی نیستند، بلکه ممکن است تولیدکننده را به محدود شدن در بازار داخلی و گرایش به صادرات غیررسمی سوق دهند؛ سیاستی که در بلندمدت نه به منافع مصرف‌کننده ختم می‌شود و نه تولیدکننده را توانمند می‌سازد.

<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>	<div><div> </div><div><div> </div></div></div>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

۱۱ نارسایی «سفر با مترو»

در خصوص سرفاصله‌های طولانی و تأثیر منفی آن بر ازدحام جمعیت در قطارها گفت: سرفاصله حرکت قطارها یا فاصله زمانی بین حرکت دو قطار متوالی، از اصلی‌ترین شاخص‌های تعیین‌کننده ظرفیت جابه‌جایی در خطوط مترو است.

در حال حاضر و مطابق برنامه بهره‌برداری، سرفاصله در بیشتر خطوط شهری متروی تهران در ساعات اوج سفر حدود ۵ دقیقه است و تنها در خطوط ۶ و ۷ به‌دلیل ویژگی‌های فنی راه‌اندازی و کمبود ناوگان فعال، این عدد در حدود ۱۰ دقیقه قرار دارد. بدیهی است با ورود ناوگان جدید، تکمیل پایانه‌ها و توسعه تجهیزات کنترلی، این سرفاصله نیز کاهش خواهد یافت. به‌صورت فنی، افزایش سرفاصله از ۵ به ۱۰ دقیقه به معنای کاهش تقریبی ۵۰ درصدی ظرفیت حمل‌ونقل در آن خط است؛ موضوعی که مستقیماً بر سهولت سفر و برنامه‌ریزی زمانی مسافران اثرگذار خواهد بود.

وی ادامه داد: در تجارب جهانی، یکی از موثرترین راهکارها برای افزایش ظرفیت خطوط، استفاده از سامانه‌های مدرن سیگنالینگ مانند CBTC/ATO است. این فناوری‌ها امکان کاهش سرفاصله تا حدود ۱۵ تا ۲ دقیقه را فراهم می‌آورند. با این حال، بهره‌گیری از چنین ظرفیتی باید متناسب با میزان تقاضای سفر باشد؛ چرا که در صورت نبود تراکم مسافر، افزایش بیش از حد تردد قطارها سبب استهلاک ناوگان و مصرف انرژی خواهد شد. توسعه این سامانه در برنامه میان‌مدت شرکت بهره‌برداری متروی تهران قرار دارد. قائم‌مقام عملیات شرکت بهره‌برداری متروی تهران در پاسخ به چالش کیفیت هوا و بوی نامطبوع در برخی ایستگاه‌ها گفت: گلایه‌های محدودی از بوی نامطبوع در بعضی ایستگاه‌ها نظیر بوی رطوبت یا بوی گاز گزارش می‌شود که این گزارش‌ها صرفاً عمدتاً مقطعی بوده و معمولاً ناشی از عواملی همچون رطوبت، تجمع آب‌های زیرسطحی یا اختلال موقت در تهویه است. با این حال، بوی پایدار یا شدید می‌تواند نشانه وجود نواقص فنی نظیر نشت فاضلاب یا کاهش راندامن سیستم تهویه باشد.

حسمنی تأکید کرد: شرکت بهره‌برداری متروی تهران با اجرای برنامه‌های مستمر پایش کیفیت هوا، بازرسی دوره‌ای تجهیزات تهویه و اقدامات اصلاحی در ایستگاه‌های مشخص، ارتقای شرایط زیست‌محیطی فضاهای زیرزمینی را در اولویت خود قرار داده است. تمامی ایستگاه‌ها و تونل‌ها دارای سامانه تهویه هستند و کیفیت هوای مترو در حد استانداردهای خط‌های اروپایی می‌شود. حسمنی در پاسخ به تعدد غرف در ایستگاه‌های مترو و چالش‌زایی برای شهروندان با هدف درآمدزایی گفت: درآمدزایی از فضاهای مترو از طریق ایجاد غرفه‌های تجاری، رویه‌ای رایج و پذیرفته‌شده در سیستم‌های حمل‌ونقل زیرزمینی دنیاست. با وجود این، شرکت بهره‌برداری بر این باور است که صدور مجوز برای فعالیت صنوف باید با رعایت دقیق ضوابط بهداشتی، ایمنی، تهویه‌ای و قراردادی انجام شود تا سلامت و آرامش مسافران حفظ شود. بدیهی است عرضه مواد غذایی گرم و دارای بو تنها در فضاهایی با تهویه مناسب و استاندارد مجاز خواهد بود.

وی در خصوص عدم دسترسی بخشی از ایستگاه‌ها به پله‌برقی و آسانسور به‌خصوص در ایستگاه‌های خطوط طولانی‌مدت چند قطار پشت هم گفت: در سطح دسترسی ایستگاه‌ها به‌صورت کلی در دو بخش از سطح خیابان تا سالن فروش بلیت و از سالن فروش بلیت تا سکوهای سوار و پیاده شدن تعریف می‌شود. در بخش دوم یعنی انتقال مسافر از سالن بلیت تا سکو‌ها تقریباً در تمامی ایستگاه‌ها امکان جابه‌جایی مکانیزه از طریق پله‌برقی و آسانسور فراهم است و تنها در تعداد محدودی از ایستگاه‌ها این دسترسی به‌صورت غیرمکانیزه طراحی شده است.

«انتظار» در ایستگاه مترو چند دقیقه است؟

رضا حسمنی قائم‌مقام عملیات شرکت بهره‌برداری متروی تهران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به برخی چالش‌های متروسواران پاسخ داد، وی در خصوص گلایه شهروندان

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع: سراسری

شرکت توزیع: نشر گستر

صنعت؛ قربانی همیشگی کمبود گاز

۶ مرتضی اکبری – موج سرمای بهمن ماه، ناترازی زمین انرژی و سهمی که در بزنگاه‌ها از جیب بخش صنعت پرداخت می‌شود را پررنگ‌تر از قبل کرد.

همزمان با افت دما و افزایش مصرف خانگی، جریان گاز تحویلی به واحدهای صنعتی در بسیاری از استان‌ها دچار اختلال شد؛ تصمیمی که اگرچه به منطق مدیریت بحران انرژی توجیه می‌شود، اما در عمل هزینه آن مستقیماً به تولیدکنندگان منتقل شده است. تجربه سال‌های اخیر نشان می‌دهد که در هر دوره سرما، صنعت نخستین بخشی است که به‌عنوان «سوپای اطمینان» شبکه گاز عمل می‌کند. اگر چه در مقاطعی از سال محدودیت گاز تحویلی به صنایع اعمال می‌شد اما در یک ماه اخیر هم بخشی از صنایع بیشتر از هر زمان دیگر مشمول این محدودیت شدند. با این حال در ابتدای هفته وزارت صمت اعلام کرد که محدودیت‌های گاز برطرف شده است؛ مساله‌ای که با توجه به گرم‌تر شدن هوا طبیعی به نظر می‌رسد. نکته نگران‌کننده آنجاست که این الگو دیگر یک استثنا نیست، بلکه به رویه‌ای تکرار شونده در بخش صنعت تبدیل شده است. صنعتی که باید موتور رشد اقتصادی باشد، در فصل سرما به حاشیه رانده می‌شود و برنامه‌ریزی تولید برای آن غیرقابل پیش‌بینی‌تر از هر زمان دیگری شده است. تداوم این وضعیت به معنای افزایش ریسک سرمایه‌گذاری، کاهش انگیزه توسعه ظرفیت و عقب‌ماندن صنایع از رقبای منطقه‌ای است.

درحالی‌که کاهش گاز تحویلی، تنها به معنای افت تولید نیست؛ بلکه زنجیره‌ای از پیامدهای مالی و عملیاتی را به دنبال دارد. توقف یا کاهش ظرفیت تولید، افزایش هزینه تمام‌شده، استفاده اجباری از سوخت‌های جایگزین پرهزینه و افت بهره‌وری، بخشی از تبعات فوری این سیاست است. در صنایعی مانند فولاد، سیمان، پتروشیمی و کاشی و سرامیک که انرژی سهم بالایی در ساختار هزینه دارد، محدودیت گاز عملاً معادل خاموش شدن بخشی از ظرفیت تولید است. در روزهای اخیر علیرضا اعوانی، مدیرعامل شرکت گاز استان تهران در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرده بود: «قطع گاز بخش صنایع مستمر نیست و مصرف و تولید صنایع متغیر است. محدودیت‌ها از ابتدای سال با ناترازی شبکه گاز آغاز شد و ابتدا از کارخانه‌های سیمان شروع شد؛ در ابتدای سال محدودیت ۵۰ درصدی اعمال شد و سپس در اوایل دی ماه، به جز کارخانه سیمان تهران، سایر واحدها با محدودیت کامل مواجه شدند.» به گفته وی، حدود ۱۰۰ واحد صنعتی از جمله صنایع آجر، گچ، کاشی و سرامیک و برخی صنایع بلور تا ۵۰ درصد کاهش مصرف گاز داشتند. سعید شجاعی معاون برنامه‌ریزی وزارت صمت هم در روزهای اخیر اعلام کرده بود: با پیگیری‌های انجام شده و همکاری وزارت نفت، محدودیت‌های گاز برای واحدهای فولادی و سایر صنایع (به جز سیمان) به طور کامل لغو شد. واحدهای مستقر در شهرک‌های صنعتی نیز محدودیت گاز ندارند. با این حال گفت‌وگو با فعالان صنایع مختلف کشور خلاف این گفته‌ها و مواضع را نشان می‌دهد و فعالان صنعتی اذعان می‌کنند اگر همه محدودیت‌های گازی حل شده است، بخشنامه مربوط به آن کجاست؟ و چرا هیچ یک از واحدهای در حال فعالیت این عدم محدودیت کامل را مشاهده نکرده‌اند. نکته مهم‌تر اینکه تا چه زمانی قرار است ناترازی انرژی با خاموشی و محدودیت برای صنعت مدیریت شود، بدون آنکه راه‌حلی پایدار برای تقویت زیرساخت‌ها و اصلاح الگوی مصرف در دستور کار قرار گیرد؟

اینفو گرافیک

سینمای بی‌تماشاگر ایران

هستند که اکنون سینمای ایران را به وضعیت بحرانی رسانده است. فعالان این حوزه معتقدند مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، اجتماعی و البته افت کیفیت برخی آثار باعث از کاهش محسوس فروش گرفته تا افت تولید و نگرانی سال‌داران و پخش‌کنندگان درباره آینده ارکان چالش‌هایی برخی کارشناسان می‌گویند این روزها به طور سنتی یکی

سال سخت صنایع فولادی

در این رابطه محمد سلیمی، فعال صنعت فولاد با اشاره به شرایط تامین گاز در ماه‌های سرد سال، گفت: ناترازی گاز در کشور موضوع تازه‌ای نیست و صنعت فولاد طی چند سال گذشته به طور مستمر با این چالش مواجه بوده است. ما نیز مانند بسیاری از صنایع بزرگ، در سال‌های اخیر ناچار شده‌ایم انرژی تولید خود را متناسب با این واقعیت تنظیم کنیم. به همین دلیل، سیاست اصلی ما در دوره‌هایی که محدودیت کمتری در تامین انرژی وجود دارد، حرکت به سمت تولید حداکثری و استفاده مداوم از ظرفیت خطوط بوده تا بتوان اثر محدودیت‌های زمستانی را تا حد امکان مدیریت کرد.

وی با مرور شرایط سال گذشته بیان کرد: سال گذشته از نظر رکود بازار، افزایش قیمت حامل‌های انرژی و رشد بهای مواد اولیه، سال بسیار سختی بود. قیمت محصولات فولادی با تاخیر نسبت به سایر هزینه‌ها افزایش یافت و همزمان رکود بازار و محدودیت‌های مختلف، فشار مضاعفی بر صنعت وارد کرد. با این حال، توانستیم سال را با شرایط نسبتاً قابل قبولی پشت سر بگذاریم و امسال نیز با وجود همه دشواری‌ها، وضعیت تولید در شرایط مناسبی قرار دارد. این فعال صنعت فولاد درباره نقش دولت در مدیریت این شرایط گفت: صنایع بزرگ به دلیل مقیاس فعالیت و ساختار مدیریتی، امکان مانور بیشتری برای مدیریت بحران‌ها دارند، اما حتی در میان صنایع فولادی، برخی شرکت‌های کوچک امسال با حاشیه سود کمتر از ۵ درصد مواجه هستند و جبران این شرایط برای آنها بسیار دشوار است.

سلیمی با اشاره به ضرورت اصلاح برخی قوانین و سیاست‌ها افزود: در یکی دو سال اخیر، این امکان فراهم شده که صنایع در حوزه زیرساخت‌های انرژی مانند برق، آب و گاز ورود کنند، اما همچنان برخی قوانین نیازمند بازنگری است. برای مثال، در حوزه نیروگاه‌های صنعتی، اگر پروژه‌ای با تاخیر مواجه شود، مشمول محدودیت‌هایی می‌شود که عملاً انگیزه سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد. با توجه به شرایط سخت امروز، مشکلات نقدینگی و پیچیدگی اجرای پروژه‌ها، انتظار می‌رود دولت در این موارد انعطاف بیشتری به خرج دهد. وی ادامه داد: در زمینه سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر، به‌ویژه نیروگاه‌های خورشیدی، دولت می‌تواند با کاهش هزینه‌هایی مانند اجاره زمین یا تسهیل مقررات، کمک موثرتری به صنایع کند. این اقدامات شاید در نگاه اول کوچک به نظر برسد، اما در مجموع می‌تواند نقش مهمی در افزایش تاب‌آوری صنایع در برابر ناترازی انرژی داشته باشد.

وی درباره وضعیت تخصیص گاز در سال جاری نیز اظهار کرد: امسال نسبت به سال گذشته شرایط بهتری در تخصیص گاز داشتیم. تعامل مناسبی با وزارت نفت برقرار بود و به نظر می‌رسد آماده به کاری تجهیزات، انجام به موقع تعمیرات و مدیریت بهتر شبکه گاز باعث شد مشتریان اصلی، از جمله صنایع بزرگ، وضعیت ثابت‌تری داشته باشند. در مجموع، شرایط امسال از منظر تامین گاز قابل قبول‌تر بود و همین موضوع به تداوم تولید کمک کرد.

از دست رفتن ظرفیت تولید برای صنایع کاشی و سرامیک

بهنام عزیززاده، دبیر انجمن صنفی تولیدکنندگان صنعت کاشی و سرامیک، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به تشدید محدودیت‌های انرژی همزمان با موج سرمای دی و بهمن اظهار کرد: موضوع کمبود انرژی چه در حوزه گاز در زمستان و چه در حوزه برق در تابستان، مساله‌ای نیست که امسال به وجود آمده باشد. این مشکل سال‌هاست که نه تنها صنعت کاشی و سرامیک، بلکه کل بخش صنعت کشور را درگیر کرده و متأسفانه با وجود پیگیری‌های مکرر، هنوز راهکار پایداری برای آن اتخاذ نشده است.

وی با بیان اینکه واحدهای تولیدی کاشی و سرامیک از ابتدای فصل سرما با اختیاره‌های کاهش مصرف گاز مواجه شده‌اند، گفت: از حدود دو ماه پیش، همزمان با افت دما، شرکت‌ها نامه‌هایی از سوی ادارات گاز دریافت کردند که بر اساس آن ملزم به کاهش مصرف بین ۳۰ تا ۵۰ درصد شدند. اما واقعیت این است که وقتی به یک واحد صنعتی اعلام می‌شود مصرف خود را ۵۰درصد کاهش دهد، عملاً به معنای توقف تولید است. خطوط تولید کاشی و سرامیک به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که برای تعمیر و جایگزینی قطعات به شرکت‌ها اعلام می‌کنند.

مصرف در این سطح یعنی از دست دادن بخش عمده ظرفیت تولید. عزیززاده افزود: به طور متوسط، در طول سال حداقل ۴ماه از ظرفیت تولید واحدهای ما به دلیل محدودیت انرژی از دست می‌رود. این کاهش تولید فقط یک عدد روی کاغذ نیست؛ بلکه مستقیماً بر فروش، نقدینگی و استمرار فعالیت واحدها اثر می‌گذارد. امسال نیز همان الگوی سنوات گذشته تکرار شد و با آغاز سرما، محدودیت‌ها تشدید شد. در دو ماه اخیر، در برخی واحدها کاهش گاز تا ۳۵ یا حتی ۴۰ درصد اعمال شده و طبیعتاً تولید نیز به همان نسبت کاهش یافته است. وی با تشریح خسارات ناشی از این وضعیت گفت: صنعت کاشی و سرامیک صنعتی انرژی‌بر است و فرآیند تولید آن مبتنی بر کوره‌های پیوسته با دمای بالا انجام می‌شود. قطع یا کاهش ناگهانی گاز، شوک جدی به کوره‌ها وارد می‌کند. آجرهای نسوز داخل کوره دچار آسیب می‌شوند، رولرهای سرامیکی آسیب می‌بینند و تجهیزات حرارتی دچار استهلاک غیرعادی می‌شوند. اینها خسارات مستقیمی است که به خطوط تولید وارد می‌شود و هزینه‌های سنگینی برای تعمیر و جایگزینی قطعات به شرکت‌ها تحمیل می‌کند. دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت کاشی و سرامیک ادامه داد: علاوه بر این خسارات مستقیم، ما با زیان‌های غیرمستقیم نیز مواجه هستیم. وقتی تولید کاهش می‌یابد یا متوقف می‌شود، فروش از دست می‌رود، اما هزینه‌ها متوقف نمی‌شوند. واحد تولیدی باید حقوق کارکنان، هزینه‌های سربار، هزینه‌های مالی و تعهدات خود را پرداخت کند. درحالی‌که درآمدی متناسب با آن ندارد. بنابراین شرکت‌ها همزمان با دو نوع فشار مواجه هستند؛ هم از محل کاهش تولید و فروش و هم از محل افزایش هزینه‌ها و خسارات فنی. عزیززاده با اشاره به گستردگی این صنعت در کشور گفت: در حال حاضر حدود ۱۶۰ واحد تولیدی کاشی و سرامیک در سراسر کشور فعال هستند. این واحدها در استان‌های مختلف پراکنده‌اند و بخش قابل‌توجهی از اشتغال و صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص داده‌اند. محدودیت‌های انرژی، تقریباً همه این واحدها را تحت تاثیر قرار داده و هیچ‌یک از آنها از این وضعیت مصون نبوده‌اند.

عکس نوشت

کارتون

از ضعیف‌ترین زمان‌ها برای ارکان فیلم‌هاست چون نزدیکی

به شب عید باعث می‌شود بسیاری از تهیه‌کنندگان ترجیح دهند آثار پرفروش خود را برای ارکان نوروزی نگه دارند. نشانه‌ها حاکی است که همین موضوع می‌تواند وضعیت سینما در ماه آخر سال را وخیم‌تر کند.

۱۶یران؛ چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان تهران با بیان اینکه ارزان بودن قیمت برق در ایران، موجب شده کشور به‌بشت ماینرهای غیرمجاز تبدیل شود، گفت: ایران چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز در جهان است و حدود ۱۳میلیون ایرانی در این بازار فعالیت دارند. به گزارش ایرنا، افزایش شدید قیمت ارزهای دیجیتال از یک سمت و ارزان بودن قیمت برق در کشورمان از جمله دلایل اصلی برای افزایش استخراج‌کنندگان غیرمجاز رمزارز شده و همین امر سبب افزایش میزان مصرف برق شده است. در این رابطه اکبر حسن بکلو، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان تهران، در زمینه رشد ماینرهای غیر مجاز در استان تهران با اشاره به آمارهای رسمی اعلام کرد: ایران چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز در جهان است و حدود ۱۳میلیون ایرانی در این بازار فعالیت دارند. وی ادامه داد: تخمین زده می‌شود در کشور حدود ۴۲۷ هزار دستگاه ماینر فعال است که بیش از ۱۴۰۰ مگاوات برق را به‌صورت شبانه‌روزی مصرف می‌کنند.

مدیرعامل توزیع نیروی برق استان تهران افزود: در این استان از ابتدای طرح مقابله با رمزارزهای غیرمجاز تاکنون حدود ۱۰۴ مزارع غیرمجاز استخراج رمزارز کشف شده و بیش از ۱۴۶۵ دستگاه ضبط شده با توان مصرفی معادل ۳،۳۵۹ کیلووات که معادل مصرف حدود ۱۰ هزار واحد مسکونی است و فشار سنگینی بر شبکه وارد کرده و موجب ناترازی و کاهش پایداری تامین برق برای مشترکان خانگی و صنعتی شده است. رئیس هیات‌مدیره شرکت توزیع نیروی برق استان تهران با تاکید بر اینکه بیش از ۹۵ درصد این دستگاه‌ها از برق غیرمجاز استفاده می‌کنند، گفت: فعالیت مزارع استخراج رمزارز به‌ویژه در قالب واحدهای صنعتی، مصرف غیرمجاز برق را به شدت افزایش داده و ضمن تحمیل فشار به شبکه، باعث اتلاف منابع پارانرژی و کاهش توان تولید صنایع شده است.

حسن بکلو افزود: در استان تهران، شهرستان‌های مختلفی درگیر فعالیت‌های غیرمجاز استخراج رمزارز هستند. شهرستان‌های قائم‌شهر مانند بافت فیروزکوه، ملارد، شهرقدس، کهریزک و مناطق صنعتی در جنوب غرب تهران بیشترین میزان کشف ماینرهای غیرمجاز را داشته‌اند. برای نمونه در ۶ ماهه نخست سال جاری ۸۰ مزارع غیرمجاز با ۱۳۰۰ دستگاه ماینر کشف شد که مصرف برق آنها معادل ۸ هزار مشترک خانگی بود.

وی درباره روش‌های پنهان‌کاری متخلفان ادامه داد: سارقان برق از روش‌هایی مانند مقر تونل، دفن دستگاه‌ها در زیر زمین و استفاده از اشیای صنعتی پارانرژی بهره می‌برند که شناسایی آنها را دشوار می‌کند. با این حال، تیم‌های تخصصی شرکت توزیع و کشت‌وکار نظارتی، همراه با دستگاه‌های امنیتی و انتظامی، به‌صورت مستمر این مراکز را رصد و با متخلفان برخورد می‌کنند. حسن بکلو افزود: در برخی موارد، افراد متخلف تلاش کرده‌اند با نفوذ در برخی مراکز مسیر قانونی را تغییر دهند که این اقدام تشویق حقوق بی‌تأمل است و دستگاه قضایی با جدیت در حال رسیدگی است. مدیرعامل شرکت ضمن قضاوتی از همکاری مردم گفت: همکاری مردم در گزارش موارد مشکوک نقش مهمی در کشف مزارع غیرمجاز داشته و نشان می‌دهد که مردم شبکه برق را «ثروت ملی» خود می‌دانند.

۶ شرایط سخت آبی در تهران

همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سخنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبر داد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پالیزی خشک را برای امسال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون کهنه بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

روزهای آخر شهریور ماه امسال بود که محمدرضا کاویان‌پور، رئیس موسسه تحقیقات آب، گفت: میزان بارش‌های فصل پاییز کمتر از وضعیت نرمال خواهد بود، این میزان در بخشی از مناطق مهم کشور مانند نواحی شمالی با کاهش بیشتری همراه می‌شود. اکنون و در تازه ترین اقدام عیسی بزرگزاده سخنگوی صنعت آب کشور، با برگزاری نشست ویژه مدیریت بحران آب شرب تهران با حضور وزیر نیرو و استاندار تهران خبر داد.

در این نشست ضمن مرور آخرین وضعیت سد‌های پنج‌گانه و نحوه آبرسانی، میزان کاهش مصرف به دست آمده در سطح استان برای گذار از پاییز فراخشک کنونی تاکافی ارزیابی شد. در نشست مذکور با توجه به مدت زمان تاب آوری بسیار کم سد‌های لتیان، ماملو، لار و امیرکبیر و لزوم کاهش برداشت از این سد‌ها، تصمیمات ویژه‌ای برای کاهش مصرف آب شهروندان تهران، به میزان حداقل ۱۰ درصد بیشتر از مقدار کنونی اتخاذ شد. بزرگزاده افزود: مقدار کاهش برنامه‌ریزی شده باید از طریق مدیریت توان‌مان وزارت نیرو و شهروندان به دست آید.

در پی کاهش شدید بارندگی‌ها و افت ورودی آب به سد‌های استان تهران، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران اعلام کرد که ذخیره فعلی ۱۴ میلیون مترمکعبی در سد امیرکبیر تنها برای تامین آب شرب تهران به مدت کمتر از ۲ هفته کفایت می‌کند.

بازدید خبرنگاران از

میدان گازی توس –

سرخس